

Todellisen tarpeen koti

Miltä näyttää kun ei omista ylimääräistä?

Tiivistelmä

Opinnäytetyö käsittelee vähemmällä tavaramäärällä toimeen tulemistä. Viime vuosina mediassa on käsitelty paljon kulutuskritiikkiä, tavarapaljoudesta kärsiviä ihmisiä ja omaisuudesta luopumista. Omistamisen sijaan merkityksiä elämään haetaan yhä enemmän aineettomista elämyksistä ja kartuttamalla henkistä pääomaa.

Käytän työni pohjana Kuluttajatutkimuskeskuksen laatimaa hyödykelistää, johon on merkitty kaikki kohtuulliseen elämiseen tarvittavat tavarat. Tarvikelistaan pohjautuen suunnittelin kaksi tyylliltään erilaista asuntoa, joissa kaikille tavaroille on oma paikkansa ja joissa ei ole yhtään listan ulkopuolista ylimääräistä esinettä. Lopputuotoksena esittelen visualisoinnit, joissa tavanomaisista tilavisualisoinneista poiketen tavalliset arkiesineet näkyvät tilavarauksina, sekä käytössä.

Työn tarkoituksena on herättää ajatuksia todellisista tarpeistamme ja esitellä konkreettinen visuaalinen esimerkki vähemmällä pärjäämisestä. Parhaimmassa tapauksessa "Todellisen tarpeen koti" voisi toimia innostuksena ja tavoitteena niille, jotka ovat harkinneet ylimääräisestä luopumista.

Avainsanat

kohtuullisuus, vähentäminen, minimi, merkityksellisyys

*Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Sisustusarkkitehtuuri*

*Gea Karja
Opinnäytetyö
Kevät 2014
106 sivua*

Abstract

This project is about the actual needs of a home and getting along with less belongings. Past few years the media has highlighted criticism of consumption, people suffering from clutter and reducing possessions. Instead of owning goods people prefer to search meanings for their lives from immaterial experiences and increasing intellectual capacity.

My project is based on the research of the National Consumer Research Centers' list of consumer goods, which people need to be able to live reasonably. I designed two apartments with different styles, where each object has its' own place and where there isn't any additional articles outside from the list. As the end result, I will present visualizations, where the everyday objects can be seen in use, unlike in the conventional interior visualizations.

The aim in this project is to awake thoughts of our real needs and to present a tangible visual example of getting along with less. In the best case, "The actual needs of a home" could inspire and work as a goal for those, who have considered of giving up the extra in their lives.

Key words

moderation, reduction, minimum, relevance

*Lahti University of Applied Sciences
Institute of Design and Fine Arts
Degree Program in Design
Interior Architecture*

*Gea Karja
Graduation Project
Spring 2014
106 pages*

Sisällysluettelo

1 Johdanto

1.1 Aihe ja taustat.....	12
1.2 Tutkimusasetelma.....	12

2 Kulutusyhteiskunta ja kotien materiaalivirrat

2.1 Pula-ajasta tavarataivaaseen.....	15
2.2 kuluskritiikki ja kotien nykytila.....	20

3 Asumisen tarpeet

3.1 Fysiologiset.....	20
3.2 Psykososiaaliset.....	20
3.3 Koti-ihanne ja todellisuus.....	21

4 Tavarank tarve ja tarpeettomuus

4.1 Tavarank hankinta tarpeiden tyydyttäjänä.....	23
4.2 Tavarank hankinta halujen tyydyttäjänä.....	23
4.3 Tavarasta luopumisen vaikeus	24
4.4 Onko luopuminen riittävä ratkaisu?.....	24

5 Kestävä kehitys ja minimalismin ihanne

5.1 "Less is more"	26
5.2 Nykyilmiot.....	29

6 Kodin tilat ja "pakolliset tavarat"

6.1 Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkimus	32
6.2 Käyttäjryhmät	32
6.3 Tilat ja tavarat	32
6.4 Tavoitekoti	38

7 Tavoitteet ja rajaus

7.1 Toiminnalliset.....	38
7.2 Psykososiaaliset.....	40
7.3 Esteettisvisuaaliset.....	40
7.4 Rajaus.....	40

8 Suunnitteluprosessi

8.1 Käyttäjäprofiili	42
8.2 Suunnittelutyön kohde	44
8.3 Tilaohjelma	50
8.4 Irtotavaroiden sijoittelu.....	52
8.5 Tyyli ja vaikutelma	54

9 Tavoitekoti

9.1 Esittely	71
9.2 Muuntojoustavuus	92
9.3 Jatkokehitys	92

10 Arviointi ja päätelmät

10.1 Tavoitekoti tilasuunnitelmana	93
10.2 Prosessi	94
10.3 Päätelmät	96

LÄHTEET	97
LIITTEET	103

1 Johdanto

1.1 Aihe ja taustat

Ihmiset kokevat, että viihtyisä koti tarkoittaa ajan-kohtaisten ja tarpeellisten tavaroiden hankintaa. Usein tuntuu, että tärkeää elämässä on omaisuuden kartuttaminen. Monet kuitenkin heräävät tavarapaljouden aiheuttamaan ahtauteen ja yrittävät luopua hankinnoistaan, koska liika tavara tuntuu luovan ahdistusta.

Ekoinnostus vaihtelee tasaisesti, mutta yhä useampi ihminen tuntuu kyseenalaistavan omaisuuden tärkeyttä omassa elämässään ja sen merkitystä onnellisuuden luojaan. Merkityksiä elämään haetaan yhä enemmän aineettomista asioista ja palveluista, sekä elämänrytmin hidastamisesta. Moni kuluttaja on pohdiskellut yksinkertaisempaa elämää ilman ylimääräistä omaisuutta - sitä miltä se voisi tuntua ja näyttää ja, olisiko sellainen oikeasti edes mahdollista.

Suunnittelijana haluan visualisoida mallin asunnosta, jossa ei ole mitään ylimääräistä perustarpeiden täyttävien kulutushyödykkeiden lisäksi. Esimerkkitalallani todistan, että vähemmälläkin on mahdollista elää viihtyisässä kodissa. Perustarvekotini toimii sellaisenaan, mutta se toimii myös pohjana eri tyyppisille ihmisille, jotka haluavat pyrkiä asteittain vähentämään omaa omaisuuttaan. Todellisen tarpeen koti voi tuntua utopialta, mutta se voi olla myös tavoite, joka on mahdollista saavuttaa.

1.2 Tutkimusasetelma

Tavoitteena opinnäytetyössäni on havainnollistaa konkreettisin visuaalisin esimerkein, miltä koti, jossa ei ole mitään ylimääräistä, voi näyttää. Keskeistä tässä on pohtia asunnon toimintoja ja säilytysratkaisuja tavaroiden kannalta. Pohdin kalusteiden sijoitusta ja laatua sen kautta, miten ne voivat ohjata ja kannustaa tavaran hallinnointiin ja vähentämiseen, kuitenkin asunnon viihtyvyydestä tinkimättä.

Lähdeaineena olen käyttänyt kirjoja ja aiheeseen liittyviä lehtiartikkeleita, jotka käsittelevät kestävää kehitystä ja muotoilua, pohdiskelevat valintoihin liittyviä ilmiöitä ja elämäntapoja. Ajatus vähemmällä materiaalilla pärjäämisestä ei sinänsä ole uusi, mutta lähestymistapani taas on, joten valmista tietopakettia juuri omasta aiheestani ei vielä ole. Parhaiten ajankohtaista tietoa poimin keskusteluiden, blogien ja nettisivujen kautta. Kulutuskriittisiä ohjelmia ja dokumentteja on ilmestynyt 2000 -luvulla useita, ja vuoden 2013 ja 2014 aikana lehdistössä ja televisiossa esiintyi useita tavaran omistamiseen ja sen karsimiseen liittyviä artikkeleita ja ohjelmia. Lisäksi osallistuin keväällä 2014 Suomen Ammattijärjestäjät RY järjestämään "Kuinka paljon on tarpeeksi?" -seminaarin, jossa käsiteltiin tavarapaljouden vaikutuksia ja hallintakeinoja.

Työni pohjana käytän kuluttajatutkimuskeskuksen laatimaa hyödykelistausta, jossa on laskettu kohtuulliseen elämään vaadittavat esineet ja asiat yksityiskodeissa. Luokittelen listauksessa esitettävät esineet niiden loogisimmalta tuntuvalta sijainnistaan eri huoneisiin. Asioiden omiin paikkoihin sijoittamisen ja niitä ympäröivän tilan visualisoinnin avulla näytän miltä näyttäisi todellisen eli kohtuullisen tarpeen asunto.

Osoitan myös mahdollisuuden kodin ilmeen radikaaliin muutokseen ainoastaan materiaalien vaihtelun avulla, tavaramäärän pysyessä muuttumattomana.

2 Kulutusyhteiskunta ja kotien materiaalivirrat

2.1 Pula-ajasta tavarataivaaseen

Hyödykkeitä on käytetty ja vaihdettu toisiin hyödykkeisiin kautta aikain. Nykyinen kansantalous perustuu kuluttamiseen, ja talouden kasvu on riippuvainen kulutuksen kasvusta. Kaikki ihmiset ovat kuluttajia, mutta kuluttamista on aina käytetty myös erityisen sosiaalisen erottautumisen välineenä.

Sota-ajan Suomessa raaka-aineet olivat vähissä, joten kaikki mitä luonnosta pystyi hyödyntämään, käytettiin. Kulutustavarateollisuutta rajoitettiin standardeilla ja materiaalien säännöstelyllä ja kotimaan markkinoille valmistettiin vain välttämättömiä tuotteita. Kuluttajien kaupankäyntiä hallitsi myös kortti- ja kuponkijärjestelmä, jonka mukaan jokainen talous sai tietyn määrän tavaraa kuukaudessa. Pimeä kauppa kukoisti säännöstelyn aikana. Sota-aikana rakentaminen oli pysähdyksissä ja erityisesti kaupunkiolosuhteissa tilapuute oli arkea. Sotien jälkeen kaupunkiin syntyi erikoistuneita pikkuliikkeitä ja postimyynni oli suosittu tavaranhankintakanava (Rosenberg, 2002).

Sodan jälkeisen jälleenrakennuskauden alkaessa voimavarat keskitettiin alunperin edullisten pien- ja tyyppitalojen rakentamiseen, sillä puutavaraa oli vielä saatavilla. Muuttoliike myös kaupunkiin oli suurta, joten 1950-luvulla rakennettiin ensimmäiset lähiöt. Asuintilat rajattiin ensi kertaan erilliseen keittiöön, olohuoneeseen ja makuuhuoneeseen - salongeista ja palvelijoiden tiloista luovuttiin. Olohuone toimikin perheen sisäisen tekemisen keskuksena sekä kyläilyn estradina, joten tarvittiin kalusteita, jotka sopivat moneen käyttöön. Nyt innostuttiin funktionalistisesta rakentamisesta ja ihannoitiin luonnonläheistä asumista (Saarikangas, 2002).

Funktionalismi näkyi rakentamisen lisäksi kulutustavarassa, jossa kauneutta edusti yksinkertaisuus ja käytännöllisyys. Esteettinen asketismi sai ensi

kerran sijaa kodeissa ja sen myötä hävisivät koriste-esineet ja sota-ajan huonekalut. Omia markkinoita suosittiin ja suojeltiin, eikä ulkomailta tuotu kulutustavaraa Suomeen, vaikka amerikkalainen populaarikulttuuri pyrki rantautumaan pohjolaan. Suomalaiset muotoilijat ja arkkitehdit ammattikuntana nostettiin parrasvaloihin: Alettiin kiinnittämään huomiota viihtyisän kotiympäristön luomiseen ja sen tarpeistoon. Tavaramäärä oli kuitenkin vielä hillittyä - laatu korvasi määrän.

1. Kirjoittajan valokopio alkuperäisteoksesta

koonneet huonekalut luonnollisiksi ryhmiksi, työntäneet ne seinän viereen voittaaksemme tilaa, joten lattia on jäänyt taas vapaaksi. Olemme poimineet pois kaikki prismat ja pompulat, ei ainoastaan helpottaaksemme puhtaudenpitoa (luonnollisesti sekin vaikuttaa asiaan), vaan myös saadaksemme muodot selvemmin esille. Tahdomme tietää, mitä näemme.

Tämä huone on ehkä niin hyvä kuin voimme toivoa tai niin hyvä kuin pystymme saamaan aikaan. Monet seikat puhuvat sen puolesta. Mutta emme voi käyttää sitä minään

Meidän aikamme sisäkuvassa on harmonista rauhaa, tilaa ja järjestystä enemmän kuin kenties koskaan ennen

Yllä Odd Brochmannin "Kaunis vai Ruma" -kirjan (1953) pohdintoja ajan tilasuunnittelusta.

Oikealla Kaj Franckin Kartio -laseja (1958), jossa funktionalismi ja sen periaatteet - materiaalin ja muodon täydellinen tasapaino - konkretisoituvat.

https://www.speranzaonline.com/media/catalog/product/cache/1/image/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/k/a/kartio_glass_selection-1.jpg

Itsepalvelukaupat yleistyivät Suomessa vasta 1960-luvulla. Kotitalouksiin hankittiin ensi kertaa omia elektronisia laitteita helpottamaan arkea, kuten jääkaappeja ja pakastimia. Tavaratalojen ja ostoskeskusten yleistyttyä kauppojen aukioloaikoja pidennettiin ja arkiostosten saatavuutta kodin lähellä pidettiin tärkeänä. Arjen sujuvoittamiseen vaikutti myös työajan vähentäminen viiteen päivään viikossa: vapaa-ajan ja elintason lisääntyessä aktiviteettitarve kasvoi. Asuntojen ja huoneiden koko kasvoi, kun kodeissa vietetty aika lisääntyi, vaikka edelleen elettiin ahtaasti. Viihdettä kulutettiin entistä enemmän ja television käyttöönotto muutti kotien sisustusta televisiota palvovaksi.

1970 -luvulla varakkuus näkyi vanhasta luopumisen tarpeessa ja pelkistäminen unohtui kun kansainvälistyvä Suomi hankki kaukomailla tuotuja matkamuistoja hyllyilleen esiteltäviksi. Huonekoot kasvoivat entisestään ja statusta esiteltiin tilavien rivitaloasuntojen ja isojen ikkunoiden avulla, kunnes öljykriisi pakotti säästeliäisyyteen. Ennen öljykriisiä edullinen ja värikäs muovi, jota käytettiin lattioissa, kalusteissa ja pientavaroissa, innosti uudistamaan kotia helposti, mutta kriisin jälkeen puu nousi uuteen arvoon kalusteissa, ja värien käyttö rajoittui ruskeaan, vihreään ja beigeen. Vaikka muovin käyttö oli trendikästä, ja kulutus ylipäätään kasvoi, muotoilijakeskeisyyttä kyseenalaistettiin ja heidän työtään uusien tarpeiden luojina kritisoitiin.

1980 -luvulle tultaessa vaurauden merkiksi vakiintui tavaran omistaminen ja erityisesti sen esittely. Elettiin yltäkylläisyyden aikaa ja hyvinvoinnin merkkinä oli trendien seuraaminen, ja 70-luvun tunkkaisuuden päivittäminen eksoottisilla esineillä, tarpeita miettimättä. Statuksella oli merkitystä ja kalliita kulutustavaroita myytiin tunnetuilla nimillä.

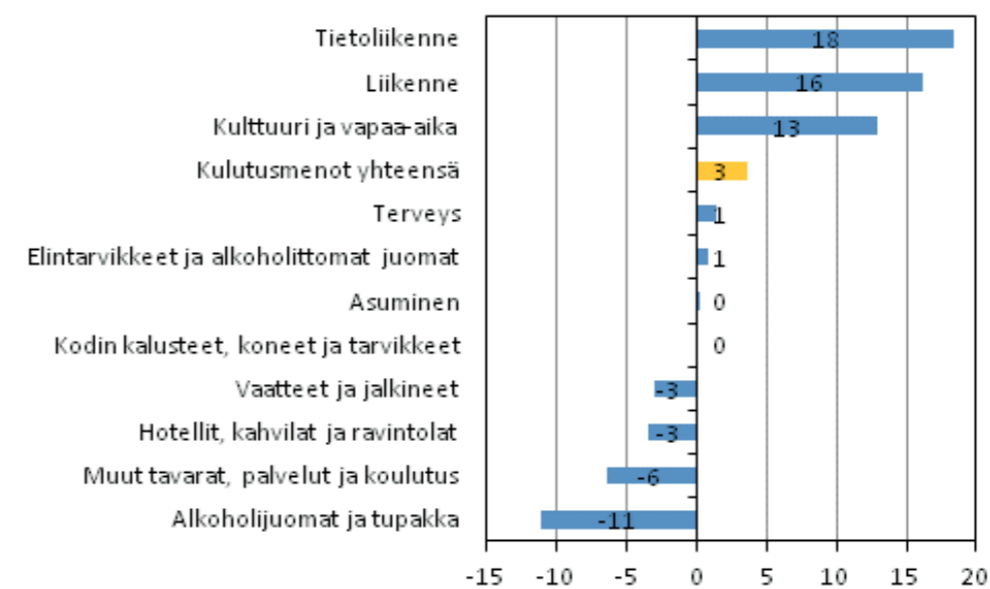
Pienet ostarit unohdettiin lähiöihin kun teiden var-sille nousi varsinaisia ostosparatiiseja. Ulkomaiset ketjut rantautuivat Suomeen ja villitsivät suomalaiset kanta-asiakkuuksiin. Omistamisessa tärkeää oli olla tulevaisuuteen pyrkivä, ja kodin hankintalistalle päätyivät yhä enemmän kuntoilulaitteet, useammat televisiot ja tietokone.

Todellisuus iski kun 1990 -luvun alussa Suomeen iski lama. Innolla kerätty omaisuus vietiin kiertoon kirpputoreille ja kuluttajat alkoivat tiedostamaan omien valintojensa laajalle leviävän vaikutuksen. Kotitalouksissa esimerkiksi talousjätteiden lajittelu tuli pakolliseksi. Asumisessa korostuvat kuitenkin yksilölliset valinnat: Asukas pystyi vaikuttamaan oman kotinsa pohjaratkaisuihin ja materiaaleihin. Avoimet tilat saivat suosiota, etätöitäkin tehtiin yhä enemmän kotona ja asukkaan viihtyvyys nousi tärkeäksi. Ideologioiden mukaan eläviä elämäntyy-lejä noudattavia ryhmiä syntyi, ja ensikannattajia sai esimerkiksi ryhmittymä nimeltään ”boheemit porvarit”, jotka materian sijaan sijoittivat mielellään palveluihin ja kuluttivat muutenkin harkitsevasti. Luomu- ja reilun kaupan tuotteet saivat nyt sijaa kauppoissa, ja luonnonkatastrofit herättivät ajatuksia maapallon kantokyvystä. (Saarikangas, Rosenberg, Koivisto, 2002)

2000 -luvun aikana luonnonkatastrofeja esiintyy yhtä tiuhempaan, mutta valtioiden välisistä ilmas-tokokouksista ja päästövähennyslupauksista huo-limatta moni kokee, että mitään ei ole tehtävissä. Tietoisuus tilanteesta on kuitenkin levinnyt ja erityisesti nuoremalla sukupolvella on syntynyt vastareaktio aikaisempien vuosikymmenten tava-ranhamstraukselle. Lama ja siitä toipuvat suuret ikä-luokat nauttivat yltäkylläisyydestä materian kautta, mitä moni tekee edelleen, mutta on myös herätty

tavaranpaljouteen ja kyseenalaistettu keräämisen tarvetta. Vaikka rahallinen kulutus on kasvanut vuodesta 2006 vuoteen 2012 mennessä, kasvun kohteena ovat lähinnä immateriaaliset kohteet, kuten tietoliikenne, liikenne, kulttuuri ja vapaa-aika. Rahaa käytettiin vähemmän tavaroiden, alkoholin ja palveluihin kuten kahviloihin, hotelleihin ja koulutukseen. Näiden ryhmien laskuun vaikuttaa myös 2010 -luvun euron velkakriisi, joka näkyy suomessa ja muualla euroopassa omien säästämahdollisuuksien luottamuksen heikkenemisessä, ja sitä kautta varovaisuutena kulutuksessa.

Puhuttaessa kuluttamisesta yleisesti, on aina ollut kaksi ääripäätä, vastustajat ja puolestapuhujat, jotka taistelevat keskenään. Tällä hetkellä kehittyvät maat pyrkivät samanlaiseen talouskasvuun, joista länsimaat ovat nauttineet vuosikymmeniä, mutta tässä vaiheessa maapallon kantokyky koettelee rajojaan - hyvinvointiyhteiskuntien ja kehittyvien maiden suurimpia haasteita onkin kohdata keskitiellä: Länsimaiden on siirryttävä pienempään kulutukseen ja samalla autettava teollistuvia maita pääsemään tavoitteisiinsa kestävin ratkaisuin.

3. http://www.stat.fi/til/ktutk/2012/ktutk_2012_2013-12-30_kat_001_fi.html

Kulutusmenojen muutokset pääryhmittäin vuonna 2006-2012.

2.2 Kulutuskritiikki ja kotien nykytila

Elämiseen tarvitaan paljon apuvälineitä jatkuvasti. Kuluttajatutkimuskeskuksen mukaan keskimääräinen alle 45 -vuotias henkilö tarvitsee elämiseensä yhteensä reilu viisisataa arkitavaraa. Perustarvikkeiden paljoudesta huolimatta tavallinen kuluttaja omistaa helposti yli kymmenkertaisen määrän esineitä kerrallaan, vaikka aktiivikäytössä niistä on vain murto-osa.

Koti täynnä tarpeetonta tavaraa ja sotkua stressaa ja kuluttaa, vie voimia ja aiheuttaa ahdistusta (Bourg Carter, 2012). Ongelmat voidaan tiedostaa, mutta huonoista vaikutuksista huolimatta uusia hankintoja tehdään edelleen, ihan vain totutusta ostamisen ilosta ja halusta. Tarpeen ja halun erottaminen onkin monelle vaikeaa, jopa epämieluisaa näinä jatkuvien ympäristökeskustelusteluiden aikoina, sillä harva haluaa itselleen vastuuttoman kuluttajan leimaa. Halun ja tarpeen ero valkenee hiljalleen kun yhä nuoremmat aikuiset heräävät tavarantalouteen, kun omien hankintojen lisäksi tarvikkeita tarjotaan lähipiiristä. Kohteliaisuudesta esineitä otetaan vastaan, samalla päivitellen ja kyseenalaistaen sotien jälkeisten sukupolvien säästämisen tarvetta. Varastot täynnä edellisten sukupolvien hankintoja, osa käsittää että mitään ei täältä lähtiessä saa mukaan, vaan koko huolella kerätty omaisuus jää jonkun muun huolehdittavaksi. Järkevyydestään huolimatta todellisen tarpeen mukaan eläminen on hankala hahmottaa, hyväksyä ja omaksua sen monisäikeisyyden ja evolutiivisten syiden vuoksi.

3 Asumisen tarpeet

3.1 Fysiologiset

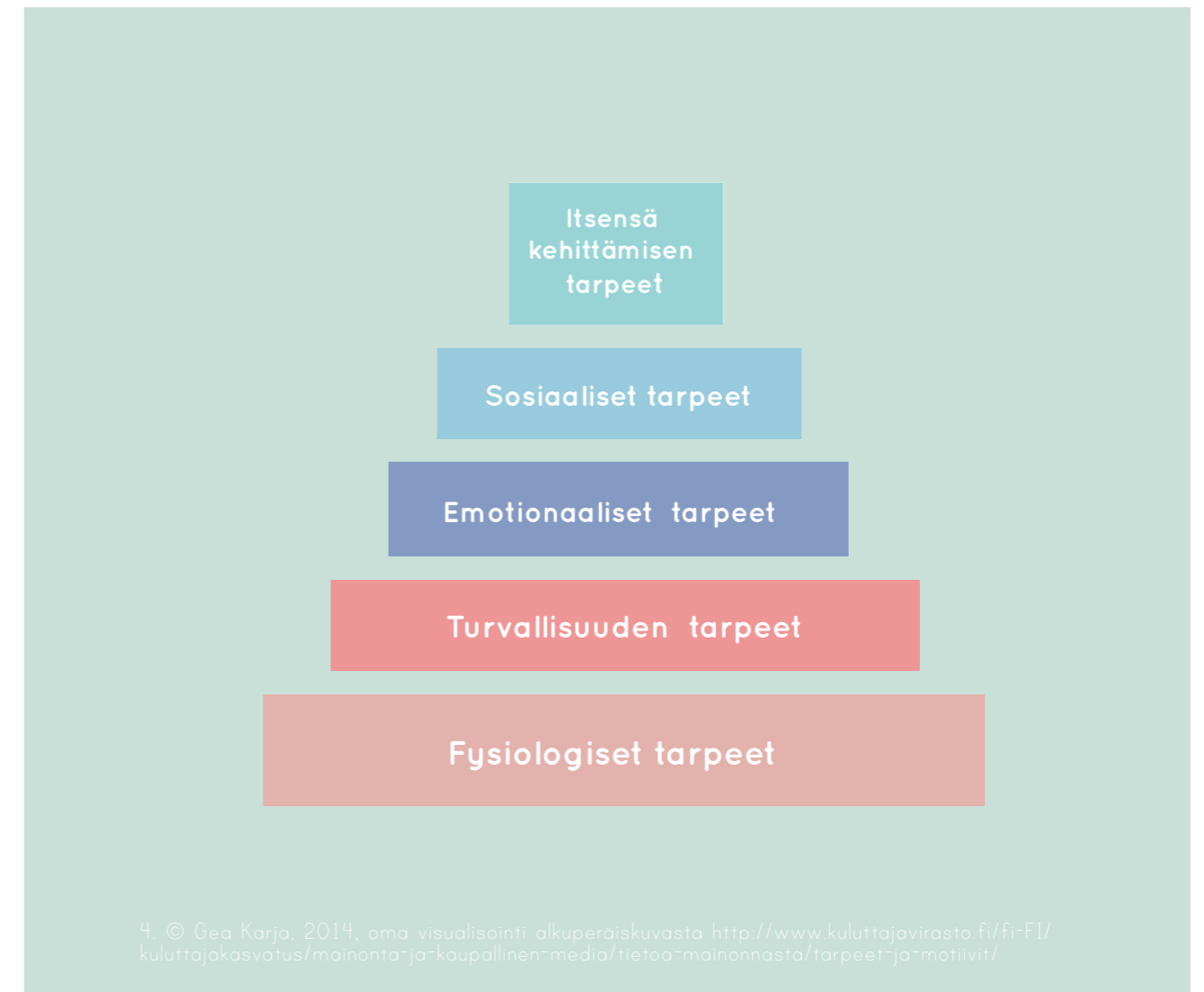
Abraham Maslowin vuonna 1943 ilmestynyt psykologinen teoria esittää, että ihmisen tarpeet voidaan sijoittaa pyramidimaisesti järjestykseen perustarpeista korkeimpaan tarpeeseen asti. Vasta kun alempi tarve täyttyy, voidaan siirtyä seuraavaan. Maslowin tarvehierarkiassa fysiologiset perustar-

peet ovat alimmaisena, tärkeimpänä tarpeena. Ne muokkaavat ja määrittelevät asumista. Asumisen päätoiminnot voidaan jakaa viiteen pääkategoriaan: Asunto on paikka, jossa voi keskitetysti 1. nukkua ja levätä, 2. oleskella ja työskennellä, 3. Syödä, valmistaa ruokaa, 4. huoltaa vaatteitaan, kotiaan ja säilyttää omaisuuttaan, sekä 5. hoitaa henkilökohtaista hygieniaansa (Kahri, Pyykönen, 174, 1994). Koti on myös paikka, jonne voi palata yhä uudestaan lataamaan akkujaan läheisten parissa ja rentoutumaan - se siis täyttää myös turvallisuuden tarpeemme.

3.2 Psykososiaaliset

Maslowin pyramidin kolmena ylimpänä ovat psykososiaaliset tarpeet. Näitä ovat emotionaaliset, sosiaaliset ja itsensä kehittämisen tarpeet. Edellämainittujen perustarpeiden huollon kuten nukkumisen ja syömisen lisäksi asumisen tarkoituksena on myös tarjota mahdollisuus yksityisyyteen, muiden ihmisten kanssa yhdessäoloon, sekä harrastuksiin. Ihminen on sosiaalinen laji, joka pyrkii luontaisesti kontaktiin muiden lajitovereidensa, erityisesti läheisten ihmisten kanssa, kehittyä henkisesti, ja jolle identiteetti on tärkeää. Identiteettiin liittyvät monet asiat, kuten sosiaalisuuden lisäksi kulttuuriset ja etniset vaikutteet, seksuaalisuus, arvot ja uskomukset.

Asunto onkin nykyään paikka, jolla pyritään ilmaisemaan omaa identiteettiään: asuntoa muokataan, jotta sillä voidaan viestiä muille omasta persoonastaan, arvoistaan ja "tarinastaan", ja sillä myös rakennetaan omaa minuuttaan. Yksilöllisyyden lisäksi sillä ilmaistaan sosiaalista samaistumista, kontrollia, sekä vapauden tunnetta (Tognolin mukaan, ks. Horelli-Kukkonen, 1993, 13). Asuntojen käyttötavat minän rakentamisessa ovat erilaisia ja kulttuurisidonnaisia, mutta kuitenkin universaaleja (Horelli-Kukkonen, 1993, 13-15).

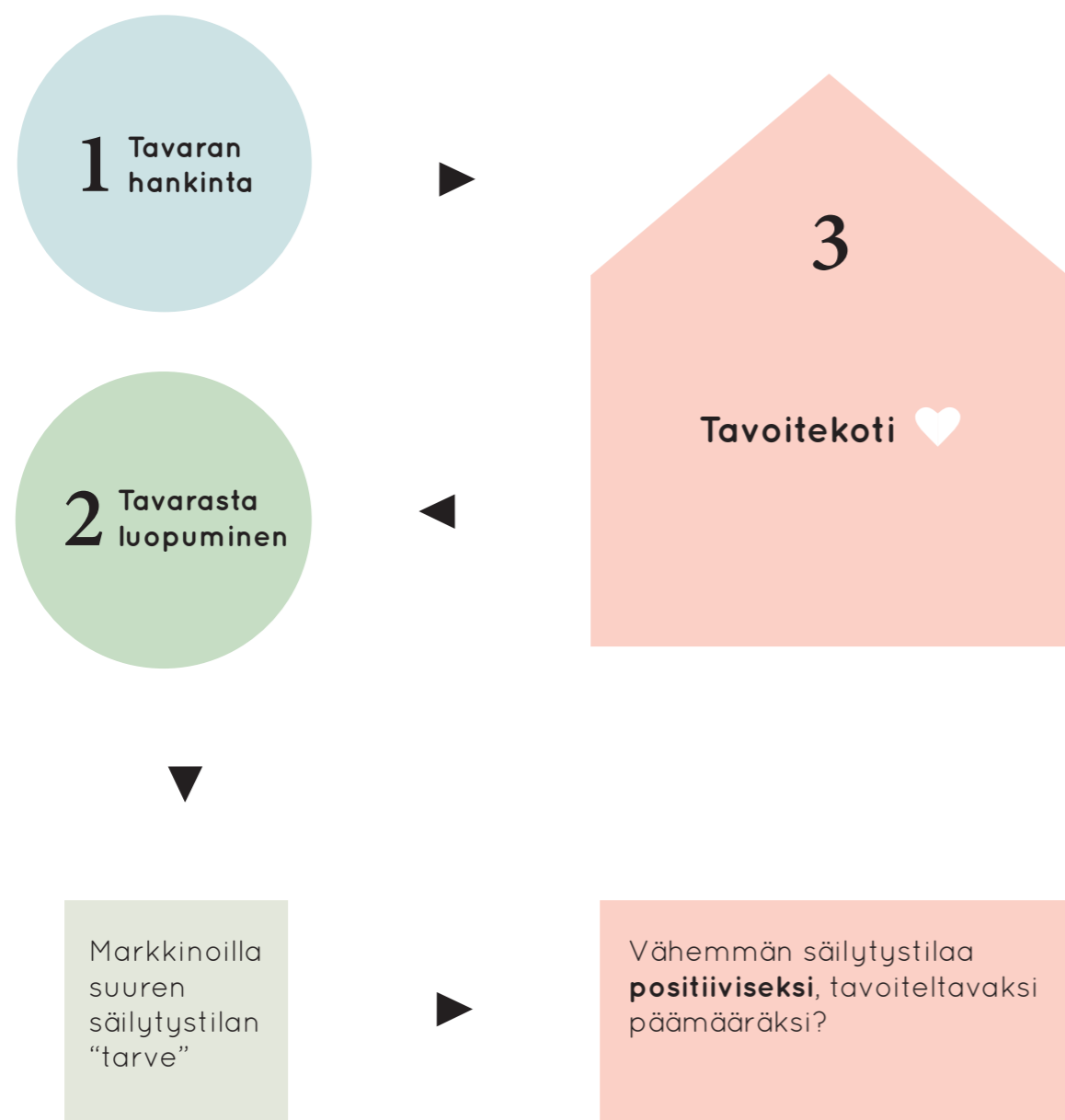
3.3 Koti-ihanne ja todellisuus

Vaikka tämän päivän sisustuslehdet pursuavat toinen toisistaan valkoisempia ja säilyttämisen helpoutta ylistäviä koteja, on keskimääräisen suomalaisen koti kovin eri näköinen.

Suomen ammattijärjestäjät Ry kertoo asiakaskokemuksista, jossa tavaramäärä ja siitä syntyvä sotku on aiheuttanut vuosien häpeän, niin että kodin kaaos vaikuttaa jopa sosiaalisiin suhteisiin ("Kuinka paljon on tarpeeksi?" -seminaari, 2014). Vaikka kaikilla ei ongelma olisi näin paha, niin monella on kotien vintit ja varastot pullollaan tavaraa täynnä olevia laatikoita. Lisävarastojen vuokrausbisnes on kasvanut viime vuosina, kun kotivarastot eivät enää riitä tyydyttämään kotien säilytystarpeita ja Internetin

keskustelupalstoilla kysellään vinkkejä kotien tavarantalouden hallintaan. Myös blogeja kotien rai-vausprosesseista on paljon, ja kaikissa pohditaan omaa suhtautumista omistamiseen ja luopumiseen, ja seurataan henkilökohtaista edistymistä karsintaprosesseissa.

Monilla on käsitys, että ratkaisuksi ongelmaan riittää säilytysjärjestelmien hankkiminen, ja että kodista tulee hieno ja unelmia vastaava, kun se "sisustetaan" hankkimalla uusia kalusteita tai design-tavaraa. Todellisuudessa uusi säilytysjärjestelmä tai kaluste ei riitä ongelmanratkaisemiseksi, sillä koti tarvitsee toimiakseen perusteellisen omaisuuden karsimisen ja loogisesti järjestämisen - ja lisäksi jatkuvaa ajattelutyötä järjestyksen ylläpitämiseksi (Te Velde-Luoma, 2014).

Tavaroiden hankintaan vaikuttavat tarpeet ja halut. Luopumista tuetaan kierrätysjärjestelmien avulla, tai siihen voi saada apua ammattilaisilta. Esimerkiksi jatkuva uudistumishalu on psykologista, ja käyttäytymistä on ulkopuolelta vaikeaa ja hidasta muuttaa. Kaavio © Gea Karja, 2014

4 Tavarankäyttö ja tarpeettomuus

4.1 Tavarankäyttö tarpeiden tyydyttäjänä

Jos tavaraa hankittaisiin vain todelliseen fyysiseen tarpeeseen, kotimme näyttäisivät nykyiseen verrattuna hyvin erilaisilta. Tyydyttääksemme tärkeimmät tarpeemme kuten nukkumisen ja syömisen, emme todellisuudessa tarvitsisi määrällisesti montaa esinettä. Mutta helpottaakseen arkea ja sen säännöllisiä toimintoja, ihminen on jalostanut yhä erikoisempia välineitä mitä tarkempiin toimintoihin. Yhtenä pääsyyntä tähän on ergonomia: pystymme suoriutumaan nopeammin esimerkiksi korjaustyötä, jos käytämme juuri kyseiseen tarkoitukseen suunniteltua työkalua, joka helpottaa ja nopeuttaa koko korjausprosessia. Myös puhdas mielihyvä on avainasemassa fyysisten tarpeiden tyydyttäjänä: pärjäisimme hyvin, jos nukkuisimme pehmusteella lattialla, mutta on mielekkäänpää levätä erikseen nukkumiseen tarkoitettulla sängyllä.

Fyysisten tarpeiden tyydyttämisen rinnalla hankintoihin vaikuttavat psyykkiset syyt. Vuosituhansien eläminen luonnon armoilla ja sen vuodenaikojen mukaan on jättänyt jälkensä, sillä keräilyluonne ja metsästysvaisto näkyy edelleen. Ihmisellä on luontainen halu varmistaa tulevaisuuden helppous, ja hankkia ruokaa ja välineitä varastoon, vaikka kaupunkiolosuhteissa kaikkea olisi saatavilla lyhyelläkin varoitusaikalla. Kerääminen ja omat varastot ja omat tavarat säästävät tietysti aikaa etsimiseltä ja luovat turvallisuudentunnetta.

4.2 Tavarankäyttö halujen tyydyttäjänä

Erot keräilyn tarpeessa näkyvät selvästi eri ikäluokien välillä. Sodan kokeneet suhtautuvat omaisuuteen aivan eri tavalla, kun uusin, ensi kertaa omilleen muuttava sukupolvi. Ensimmäiset haluavat olla omavaraisia, valmistautuneita ja varmoja omasta pärjäämisestään omalla omaisuudella, jos yllättävä tilanne

ilmestyy. Ne ikäluokat, jotka ponnistivat niukkuudesta tavarataivaaseen, käyttivät tilaisuutta hyödyksi ja hankkivat omaisuutta enemmän kuin omaan tarpeeseen. Esille tulee myös kyltymättömyyden merkkejä, uuden hankinnasta ja vanhan säästämisen on pahimmillaan muodostunut pakkomielle, hamstraus, jota ei edes huomata, koska tavarankäytöstä on muodostunut arkipäiväinen tapa tai harrastus.

Tavanomaista on myös tunne uusiutumisen tarpeesta, kun mediassa painotetaan kausivaihteluita ja kotinsa (tai jopa elämän) päivittämistä niiden mukana. Itsensä päivittäminen virkistää arjen keskellä, mutta myös ahdistaa kun siihen tulee ulkopuolelta paineita ja odotuksia. Jatkuva päivittäminen on tullut niin hyväksyttävää ja jopa suositeltavaa, että sitä tehdään vaikka päivittäin heräteostosten merkeissä. Kun olo on kurja, voi marssia kauppaan ja ostaa itselleen jotain piristävää. Uusi tavara tuottaa hetkellistä mielihyvää, mutta ei korjaa varsinaista syytä alkuperäiseen kurjaan oloon. Mutta uusi esine viestii itselleen ja muille ostajansa taloudellisesta hyvinvoinnista ja ajankohtaisuudesta ja kiitos tehokkaan markkinoinnin, moni uskoo, että tämä on elämässä tärkeää.

Tavarat voivat toimia omien psykososiaalisten pyrkimysten symboleina, ja kodin järjesteleminen on eräänlaista vuoropuhelua itsensä ja yhteistön tai yhteiskunnan välillä (Noschisen mukaan, ks. Horelli-Kukkonen, 1993, 16). Omistamistaan tavaroista onkin tullut sosiaalisesti tavallinen keino välittää omaa identiteettiään muille ja kertoa omasta asemastaan. Statussymbolien esittely ja korkean rahallisen arvon painottaminen perustuu haluun erottautua valtaväestöstä. Massasta erottaudutaan myös vastakkaisilla elämäntyyeillä kuten varattomuudella, joilla otetaan kantaa ja esimerkiksi kritisoidaan talouskasvuun perustuvaa yhteiskuntaa ja materialismia.

4.3 Tavarasta luopumisen vaikeus

Jos tavaroita on paljon, niiden läpikäyminen ja niistä luopuminen vaatii paljon aikaa. Inventaario on vai- valloista, sillä lajittelu on työlästä kun jokaisen tavar- ran kohdalla joutuu analysimaan omia tarpeita ja pohtimaan erikseen tavar- ran tarpeellisuutta. Vaikka palkintona karsimisesta olisi arjen helpottaminen ja nopeuttaminen, ajan säästö, silti tehtävä tuntuu monesta ylivoimaiselta, koska tiedosteaan ylimääräisen tavar- ran paljous.

Yleinen pelko on myös, että jos jostain asiasta luopuu, tulee tilanne, jolloin poisheitettyä tavaraa olisi sittenkin tarvinnut. Vaikka erilaiset lainapalvelut ovat yleistyneet, ihmiset haluavat pelata varman päälle, ja kokevat että omavaraisuus tässäkin asiassa on tärkeää. On ristiriitaista, että arkitavaro- roiden yhteisöllinen lainaaminen mielletään joskus lähinnä marginaaliryhmille sopivaksi, mutta esimerkiksi kirjastopalveluiden käyttäminen on luonnollista ja suotavaa kaikille.

Ehkä tärkeimpänä syynä luopumisen hankaluuteen ovat psykologiset syyt: moneen hankintaan ja erityisesti lahja- tai perintötavaroihin liittyy emotionaalinen side. Ihminen investoi psyykkisesti tällaisiin esineisiin, ja mitä korkeampi emotionaalinen arvo esineellä on, sitä vaikeampi siitä on luopua. Esineet ja niihin liittyvä tarina aiheuttaa tunteen esineen

korvaamattomuudesta. Kun esineeseen kiinnytään kovasti, niistä voi muodostua eräänlaisia turvaob- jekteja, joista on haikaa luopua, koska pelkona on että samalla koko muisto katoaa esineen mukana. Jo ennen luopumisprosessin ja tavaroiden läpikäy- misen alkua ihmiset tiedostavat tavaroihinsa liittyvät tunnesiteet ja niiden katkomisen vaikeuden, eivätkä siksi halua edes aloittaa koko raskasta prosessia.

4.4 Onko luopuminen riittävä ratkaisu?

Kohtuullisuutta käsitellään entistä enemmän ai- heena, ja yhteiskunta kannustaa ylimääräisen vä- hentämiseen järjestämällä kierrätystä helpottavia mahdollisuuksia: kaatopaikat, sorttiasemat, kierrä- tystispisteet ja jätteiden lajittelumahdollisuudet koti- talouksissa.

Mutta onko liiasta tavarasta luopumisella loppujen lopuksi merkitystä, jos hankimme jatkuvasti uusia asioita tilalle? Liikakulutuksen aiheuttamat ongel- mat eivät ratkea pelkästään asioista luopumalla, sillä loppujen lopuksi ei ole merkitystä sijaitsevat- ko käyttämättömät turhakkeet vaatekomerossa tai kaatopaikalla. Jos liikakulutukseen halutaan todellisuudessa vaikuttaa, onkin tärkeää miettiä ihmisen käyttäytymistä, tarpeiden ja halujen eroja, niihin vä- kuttavia syitä - ja lopulta edellämainittujen kautta kehiteltävä keinoja hankinnan hillitsemiseksi

Arkipäiväisessä elämässä on vaikea hahmottaa kulutuksensa vaikutuksia. Yllä vesinäyte Tyynenmeren jätteilyhteestä, jonka arvioidaan olevan pinta-alaltaan Texasin osavaltion kokoinen (HS.fi/ STT-AFP, 2012). Muovihiukkaset muuttavat meren ekosysteemiä ja ovat näin vaaraksi myös ihmisille. Taiteilija Chris Jordanin valokuva maastuneesta albatrossin poikasesta, joka on kuollut muovin syömiseen.

6. <http://www.telegraph.co.uk/earth/environment/5208645/Drowning-in-plastic-The-Great-Pacific-Garbage-Patch-is-twice-the-size-of-France.html>

7. <http://urunc.edu/story/institute-partners-announce-3-year-look-environmental-topics>

5 Kestävä kehitys ja minimalismin ihanne

5.1 “Less is more”

Minimalismi, eli kaiken turhan karsiminen ja olennaiseen ja kaikkein välttämättömimpään keskittyminen, haki inspiraationsa perinteisestä japanilaisesta suunnittelusta ja zen-filosofiasta: tyylijajana ja elämäntapana sen tarkoituksena onkin korostaa rakennuksien ja materiaalien laatua ja perimmäistä olemusta, sekä johdattaa yksinkertaistamiseen elämässä. Yleisesti minimalismi kehottaa irtautumaan materialismin riippuvuudesta sekä auttaa keskittymään olennaiseen elämässä (Luostarinen, 2014).

Olennoisuuksia korosti myös pohjoismaissa edelleen suurta suosiota nauttiva funktionalismi. Vastareaktionä edellisten vuosisatojen koristeellisemmille tyyleille, funktionalismi vaikutti arkkitehtuurissa ja muotoilussa 1900-luvun alkupuolelta lähtien. Tyylijajin kiteyttää klassinen amerikkalaisarkkitehti Louis Sullivanin lausuma “Form follows function” eli “tarkoitus sanelee muodon”-sanonta, jonka mukaan asia tai rakennus tulee suunnitella niin että kaikki sen osat palvelevat mahdollisimman hyvin niille tarkoitettua käyttötarkoitusta. Koristelu on turhaa ja ylimääräistä, ellei koristeella itsellään ole käytännön funktiota (Varonen).

Skandinaaviseen traditioon minimalismi ja funktionalismi on sopinut kuin luonnostaan, pitkälti ympäristöolosuhteiden vaikutuksesta. Pitkät kylmät pimeät kaudet asettavat luonnolliset rajat tekemiselle ja luomiselle. Karu ympäristö ja vaikeat olosuhteet ovat pakottaneet ihmisiä keskittymään olennaiseen, kuten ravinnonhankintaan ja suojan rakentamiseen. Perusasioiden turvaamisen ponnisteluissa jää harvemmin aikaa ja tarvetta ylimääräiselle koristelulle, joihin ympäristömme ja käytettävissä olevat materiaalit eivät edes tarjoa kunnollisia fyysisiä edellytyksiä.

Myös uskonnolla on ollut oma osuutensa esteettisiin mieltymyksiimme. Katolilainen koristeellisuus väistyi protestanttisen uskon tieltä uskonpuhdistuksen aikana 1500-luvulla, ja jälkimmäinen sopikin suomalaisille vaatimattomuudellaan. Selkeä ja maanläheinen usko ja kerronta sopi pohjolaan paremmin kuin latinalaisissa maissa suosittu värikkyys ja rönsyily. Luonnollisuus ja luonto omassa selkeässä nerokkuudessaan onkin aina ollut suurimpana inspiraationa vaatimaattomaan ja niukkuutta arvostavaan elämäntapaamme.

Äärimmillään pelkistetty minimalistinen kylpyhuone, jossa tilassa olevat tavarat ja materiaalit erottuvat ja niiden merkitys korostuu. Rolies + Dubois Architects, Belgia, 2013

9. <http://www.azuremagazine.com/wp-content/uploads/2013/01/A-room-of-ones-own-02.jpg>

5.2 Nykyilmiöt

Huoli yhteiskunnan kestävästä kasvun-
peesta ja yltäkylläisyydestä on kehittänyt erilaisia
vastakkaisia arvoja korostavia elämäntapaliikkeitä,
yhteinä niistä "Downshifting", suomeksi leppoista-
mis- tai kohtuullistamisliike. Yhdysvalloista peräisin
oleva hitausliike tavoittelee tasapainon löytämistä
kiireellisyyttä ihannoivassa yhteiskunnassa, ja haluaa
käyttää asioiden tekemiseen niihin oikeasti vaadit-
tavan ajan (Honoré, 2004).

Hidastaminen voi koskea kaikkia elämän alueita,
mutta yksi merkittävistä ja helpoimmin omaksutta-
vissa olevista hitausliikkeen suuntauksista on "Slow
food", hidas ruoka tai ruokailu. Slow food -liike
syntyi Roomassa kun paikallisia asukkaita häiritsi
kiireen siirtyminen ruokailuun, joka on perinteisesti
italialaisille tärkeä ja nautinnonarvoinen elämän-
alue. Vastalauseena pikaruokaketjuille paikallinen
ruokatoimittaja perusti Slow food -liikkeen, jonka
tarkoitus oli painottaa kestävyttä: tuoreita, pai-
kallisia raaka-aineita, kestävää maataloutta ja hi-
dasta ruokailua perheen ja ystävien kanssa - sekä
hyvin syömisen ja luonnonsuojelun yhteyttä (Honoré,
2004, 25). Slow Food -liike on levinnyt maailman-
laajuisesti, ja on synnyttänyt muita samalla periaat-
teella toimivia haaroja, kuten hitaita hotelleja jopa
kokonaisia hitaita kaupunkeja (www.cittaslow.org).

Ohjaavana tekijänä Downshiftingissä onkin aja-
tus siitä, että rahan ja materian sijaan onnellisuutta
elämässä tuovat sosiaaliset suhteet, turvallisuus-
den tunne, henkinen ja fyysinen terveys, ja näiden
alueiden toimivuuden kautta yleinen mielenrauha.
Ihmisten tulisi pysähtyä pohtimaan mitkä asiat ovat
heille aidosti merkityksellisiä, joiden avulla elämä
olisi oikeasti mielekästä suorituskeskeisyyden, ra-
hantavoittelun ja statuksen sijaan. Alhaisempi kulu-
tustaso antaa aikaa elämälle itselleen.

Degrowth -liike (suom. negatiivinen kasvu tai kasvun
purku) taas keskittyy ensisijaisesti yhteiskunnalli-
sempiin ilmiöihin, kuten talouskasvun kyseenalaista-
miseen ja siitä luopumiseen. Kulutusta ja tuotantoa
pitäisi rajoittaa, koska se aiheuttaa vakavia ja pit-
käkestoisia ympäristöongelmia ja sosiaalista epäta-
sa-arvoa. Talouden kutistamisen ei ajatella aiheut-
tavan hyvinvoinnin vähenemistä, vaan yhteiskunnan
instituutiot on mahdollista uudistaa toimimaan ilman
talouskasvua. Tavoitteena tässäkin politiikka, talo-
utta ja sosiaalisia puolia yhdistävässä liikkeessä,
on saavuttaa hyvinvointi ja onnellisuus ei-kulutuk-
sellisin keinoin, jakamalla työtä, käyttämällä aikaa
aineettomiin asioihin kuten kulttuuriin, taiteeseen,
musiikkiin, sekä perheisiin ja yhteisöihin (Luukkanen,
Panula-Ontto, Pönkä, Tuhkanen, Vehmas, 2011, 4).

Vähemmällä pärjääminen ei automaattisesti tarkoita ääripäiden mukaan elämistä. Yhden neliömetrin multifunktionaalinen talo, suunnittelija Van Bo Le-Mentzel.

Erilaisten liikkeiden ja suuntauksien synty kertoo yksilöiden halusta muuttaa yhteiskunnallisia asioita henkilökohtaisella tasolla. Koska yhteiskunnallisiin ja poliittisiin järjestelmiin vaikuttaminen tuntuu yksityishenkilöstä joskus vaikealta ja ylivoimaiselta, on helpompaa aloittaa omasta elämästään. Eräänlainen xs-ajattelumalli on hallittua elämistä, jossa kaikki elämän osa-alueet pyritään saamaan tasapainoon ja hallintaan, omaisuudesta henkiseen hyvinvointiin asti. Myös estetiikalla on roolinsa hyvinvoinnissa. Aikana, jolloin jatkuva visuaalisten viestien kakofonia kaduilla ja ostoskeskuksissa aiheuttaa aistien yliherkistymistä (Bourg Carter, 2012) ja sitä kautta lisää stressiä, on loogista, että pyrimme järjestelemään omaa lähiympäristöämme. Visuaalisesti selkeällä ympäristöllä on rauhoittava vaikutus, koska huomiomme kiinnittyy epäolennaisen sijasta oleelliseen ja mieli rauhoittuu. Minimalismin suosio esteettis-visuaalisena ihanteena on luonnollinen vastareaktio esimerkiksi visuaalisella alalla työskenteleville ja muuten vain visuaalisesta hälystä ja stressistä kärsiville ihmisille.

Internetin suosittu kuvablogi "Things organized neatly" - asioita siististi järjesteltynä - on täynnä tuhansia käyttäjien lähettämiä valokuvia järjestellyistä esineistä, suosituimpana teemana välttämättömydet. Kuvassa muotivalokuvaaja Greg Hollandin näkemys talven tärkeimmistä selviytymisvarusteista.

10. <http://thingsorganizedneatly.tumblr.com/post/17043138190/gregholland-winter-survival-guide>

6 Kodin tilat ja “välttämättömät tavarat”

6.1 Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkimus

Kuluttajatutkimuskeskus teki vuonna 2010 tutkimuksen “Mitä eläminen maksaa? Kohtuullisen minimin viitebudjetit”, jossa pyrittiin selvittämään elämisen kustannuksia. Tavoitteena oli suhteuttaa toimeentulo- ja asumistuki kuluttajien käsitykseen kohtuullisesta minimitoimeentulosta.

Tutkimusmenetelmänä oli kuluttajaneeli, jossa eri ikäiset ja elämänvaiheessa olevat ihmiset osallistuvat useampaan keskustelutilaisuuteen. Tilaisuuksissa listattiin elämiseen vaadittavia perustarpeita ja -tavaraita, ja niiden käyttöikä ja kustannukset laskettiin yhteen. Tuloksena syntyi kymmenen sivun listaus kohtuulliseen elämään vaadituista kulutushyödykkeistä ja tätä taulukkoa käytän oman työni pohjana.

Mitä tarkoitetaan välttämättömyydellä?

2000 -luvun ääripääilmiöt, kuten erilaiset tavaroiden karsimisprojektit, esimerkkinä Amerikkalaisen Dave Brunon “100 tavaraa” -haaste, jossa hän eli vain sadalla esineellä kokonaisen vuoden, eivät tietenkään sovi kaikille, vaikka halua omaisuuden vähentämiseen löytyisikin. Sen takia lähestyn omassa työssäni tavanomaista ihmistä, joka ei halua tinkiä mukavuuksista, vaan keskittyä tavalliseen arkeen, ilman sitä hankaloittavia tiukkoja sääntöjä. Ihmiset pärjäisivät todellisuudessa todella vähällä esineistöllä, mutta harva haluaa luopua mukavuuksistaan ja “palata kivikauteen”. Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkimus antaa erittäin kattavan kuvan tavallisen ihmisen päivittäistarvikkeista, joiden tarpeesta mahdollisimman monen on helppo olla samaa mieltä.

6.2 Käyttäjryhmät

Ihmisen tarpeet vaihtelevat riippuen iästä, elämänvaiheesta ja elämäntilanteesta. Kuluttajatutkimuskeskus on jaotellut taulukkoonsa neljä eri pääkäyttäjryhmää elämäntilanteesta riippuen. Niitä ovat

1. alle 45-vuotias yksinasuva mies tai nainen
2. pariskunta
3. lapsiperhe ja
4. yli 65-vuotias mies tai nainen.

6.3 Tilat ja tavarat

Poistettut tavarat

Kuluttajatutkimuskeskuksen listaus on perusteellinen ja yksityiskohtainen, mutta koin, että kaikki hyödykkeet eivät välttämättä olleet enää ajankohtaisia, vaikka tutkimus valmistuikin vuonna 2010. Päätin ottaa suunnittelijan vapauden, ja karsia listaa muuttamalla tavaramäärällä, sekä muuttaa tavaroiden lukumääriä oman työni tavoitteiden kannalta sopivammaksi. Poistettavia tavaroita olivat:

- Radio (sis. CD-soittimen) ja kelloradio - koska nykyään puhelimet ja kannettavat tietokoneet toimivat saman käyttötarkoituksen. Tietenkin esimerkiksi yksinasuvalle 65-vuotiaalle voi olla luontevampaa omistaa radio kannettavan tietokoneen sijaan, mutta määrällisesti tavaramäärä pysyy samana.
- Sanomalehti - en kokenut välttämättömäksi, sillä uutisia seurataan yleisesti myös televisiosta, radiosta sekä internetin uutissivustoilta.
- pöytäliina, vaateharja, pakastepussit, roskapussirulla, hiusväri, kynsiharja.

Määrällisesti muutin erityisesti lyhytaikaisten kulutustavaroiden määrän useasta yksiköstä yhteen, koska taulukossa on laskettu vuosikulutus, mutta tässä tapauksessa asunnossa on järkevää olla vain yksi pakettillinen hyödykkeitä kerrallaan. Esimerkkinä suihkusaippua: 6 pulloa vuodessa muuttui yhdeksi pulloksi asuntoa ja asukasta kohti.

Realistisuus ja minimi

Jäljelle jääneet tavarat kuvaavat todennäköistä ja kohtuullista tavaramäärää, joita jokainen tarvitsee arjessaan. Pohdin kuitenkin myös pintapuolisesti äärimmäistä minimitavaramäärää, jolla voisi halutessaan tulla toimeen. Listauksessa harmaalla pisteellä merkityt tavarat ovat esimerkinomainen valikoima minimistä. Alkuperäismäärästä pois jäi vain noin kolmasosa tavaroista.

Oma luokittelu

Omassa tarvikelistauksessani jaottelin kaikki hyödykkeet ensisijaisesti niiden sijainnin eli huoneiden mukaan. Lisäksi määritin pääkategoriat hyödykkeille niiden käyttötarkoituksen mukaan, ja merkitsin eri kategoriat eri väreillä nopean tunnistamisen ja laskemisen helpottamiseksi. Koska säilytystila on oleellinen osa suunnitelmaa, merkitsin laatikolla ne esineet, joita voidaan säilyttää piilossa, esimerkiksi kaapissa tai vetolaatikossa.

● Kalusteet

● Vaatetus, kengät yms.

● Kodin tekstiilit

● Pientavarat

● Työskentelytarvikkeet

● elektroniikka / työkalut

● hygienia / siivous

● Arkeen liittyvät

Todellisen tarpeen kalusteet, irtotavarat ja hyödykkeet

Eteinen

- naulakko
- kokovartalopeili

- kattovalaisin

taskulamppu
vasara
jakoavain
ruuvimeisseli, tasa- ja
ristipää
pihdit
rullamitta

- kenkävoide/kosteussuoja
• vaateripustin 4

- sandaalit
- kengät kesäkäyttöön
- kävelykengät
- juhkakengät
- talvisaappaat/-kengät
- kumisaappaat
- lenkkitosut
- pohjalliset

Sisäliikunnan väline/varuste
Ulkoliikunnan väline/varuste

24

Arkeen liittyvät

- käsilaukku/aukku/reppu
- matkapuhelin ja laturi
- julkisen liikenteen
- kuukausilippu
- lompakko
- kotiavaimet
- silmälasit
- aurinkolasit
- kauppakassi

- kulkuneuvot, pyörä
- pyöräilykypärä
- pyörän lukko

10

Siivous

- yleispuhdistusaine
suojakäsineet pkt
- Pöytäpyyhe
- Siivouspyyhe
- Lattiapyyhe
- imurin pölypussi pkt (6kpl)
- Ikkunalasta
- Sanko
- Pesuvati
- Lattialasta/lattianpesuvarsi

- silityslauta
• kuivausteline

silitysrauta

vaihtolamppu 3
paristot AAA 2
paristot 9v 3

16

Keittiö

- Yläkaapit
- Alakaapit
- Työskentelytaso
- Allas
- ruokailuryhmä
(pöytä + 4 tuolia)

- palohälytin
- liesi ja uuni
- jenkkiakaappi
- pölynimuri
- pyykinpesukone
- mikroaaltouuni
- sähkövatkain
- astianpesukone
- kahvinkeitin
- vedenkeitin

- muki/kahvikuppi 2/4
- lasi 4
- Lautanen, matala 4
- Lautanen, syvä 4
- Teelusikka 8
- Ruokalusikka 4
- Haarukka 4
- Veitsi 4
- Keittiöveitsi 2
- kuorimaveitsi
- purkinavaaja
- pullonavaaja
- juustohöylä

- kattilat 2
- kasari
- kauha 2
- lasta 2
- vispilä
- lävikkö/siivilä
- Mitta 2dl
- Raastinrauta

- Kulho 3
- Kannu 1,5l
- paistovuoka 2
- paistinpannu
- leikkuulauta 2

patalaput/kintaat 2
juuresharja
• sakset
pakasterasiat, pkt (5kpl)

lautasliina, pkt
talouspaperi
• leivinpaperi
• tuorekelmu
folio

- suodatinpussit, pkt

- astia-/leivinyyhe 2
- astianpesuharjo
sieni
- astianpesuaine

82

Olohuone

- sohva
- tv-taso

tv
digiboksi

- kattovalaisin
- palohälytin

- matto
- verhot

kynttilä

9

Työskentelytila

- työpöytä
- työtuoli
- kirjahylly
- kohdevalaisin
- kannettava tietokone

lasertulostin
värikasetti tulostimeen

- paperilehtiö + kynät
- postimerkit 10
- kirjekuoret 10
- teippi
- yleisliima

12

Kylpyhuone

- pyyhe, iso 2
- pyyhe pieni 3
- shampoo
- hoitoaine
- hiuslakka
- hiusten muotoilutuote
- terveysside, pkt
- pikkuhousunsuoja, pkt
- kondomit, pkt
- pumpulipuikko, pkt
- pumpuli
- käsisaippua
- suihkusaippua
- hammasharja
- hammastahna
- perusvoide
- käsivoide
- deodorantti
- aurinkosuojavoide
- kasvovoide
- kasvojen puhdistusaine
- kasvovesi
- huulivoide
- partavaahto tmv.
- partavesi

- särkylääke, pkt
- D-vitamiini, pkt
- Desinfiointi-aine
- kuumemittari
- laastari, pkt
- pyykinpesuaine 2
- wc-harja
- wc-paperi 6
- hiusharja
- kampa
- peili, pieni
- kynsiviila
- kynsisakset
- jalkaraspi
- toilettipussi 2
- pesusieni/-harja
- hiusten kuivain
- partakone
- partahöylä pkt
- papiljotit/kiharapatukka tmv.

40

Makuuhuone

- sänky patjoineen
- lipasto

- kattovalaisin
- kohdevalaisin

• vaateripustin 8

- matto
- peitto 2
- tyyny 2

• pussilakanat 3

• lakanat 3

• tyynyliina 3

- päiväpeitto
- verhot

28

Vaatteet, mies

- alushousut 8
- alushousut, pitkät 2
- "pyjama"
- kylpy- /aamutakki
- sukat 14
- villasukat
- t-paita/pikeepaita 5
- miesten lyhytaihainen paita 2
- miesten pitkäaihainen paita 3
- neulepusero ohut 2
- neulepusero vapaa-aika 2
- neuletakki
- villapaita
- fleece / college-pusero 2
- shortsit 2
- farkut 2
- suorat housut
- pikkutakki
- pusakka 2
- talvitakki
- ulkoiluhousut, talvikäyttöön
- sadetakki
- ulkoilupuku
- sisäliikuntavaate
- uimapuku/-housut
- pipo/hattu 2
- kaulaliina/-huivi
- käsine, neule
- käsine, nahka
- lapaset, rukkaset
- vyö 2
- matkakassi/-laukku

68

Vaatteet, nainen

- alushousut 10
- trikoopitkiset
- trikoopaita
- rintaliivit 4
- yöasu 2
- kylpy-/aamutakki
- sukat 10
- villasukat
- sukkahousut 8
- paksut sukkahousut 3
- t-paita / pikeepaita 5
- paitapusero, lyhytaihainen 2
- paitapusero, pitkäaihainen 2
- neulepusero, ohut 2
- neulepusero, vapaa-aika 2
- neuletakki
- villapaita
- fleece / college pusero 2
- shortsit 2
- farkut 2
- housut, kesäkäyttöön
- housut, talvik.
- hame, kesäk.
- kesämekko
- juhlapuku
- kevytjakku
- talvitakki 2
- ulkoiluhousut, talvik.
- sadetakki
- ulkoilupuku
- sisäliikuntavaate
- uimapuku
- pipo 2
- kaulahuivi 2
- käsine, neule
- käsine, nahka
- lapaset / rukkaset
- vyö 2
- matkakassi/-laukku

79

6.4 Tavoitekoti

Useimmilla meistä on mielessään jonkinlainen käsitys toivotusta asumismuodosta ja kodin ilmeestä. Mielikuva voi olla suurpiirteinen, tai hyvin yksityiskohtainen. Hankimme tavaroita, koska pidämme niistä yksittäisinä, tai koemme että ne "sopivat sisustukseen" ja samalla edesauttavat luomaan toivotun tunnelman kotiin - tai ainakin hankinnat toimivat yhtenä askeleena tavoitteidemme lähestymisessä.

Samasta syystä luovumme omaisuudesta: ne eivät sovi ympäristönsä, ovat kulahtaneita tai eivät enää ajankohtaisia. Tarpeettomasta on hyvä päästä eroon, jotta olisi lähempänä sitä tavoitekotia, joka on jonkinlainen haamukuva päässämme. Täydellinen koti on jokaiselle erilainen, ja usein siitä ei ole oikeastaan olekaan kovin tarkkaa mielikuvaa. Oman kodin rakentamisprosessissa usein kuvitellaan, että jossain vaiheessa tulee piste, kun enää mitään ei tarvita, ja koti on "valmis". Onko sitä täydellistä, valmista kotia oikeasti olemassa, vai onko "täydellinen koti" utopiaa?

Moni on joskus ajatellut, millaista olisi elämä, jossa ei ole mitään ylimääräistä. Harvoin kukaan pääsee aloittamaan nollalähtökohdasta, jossa ihan kaikki perustarpeet on hankittava, ilman että jotain olisi jo omasta takaa olemassa. Omien kotien lisäksi ajan ilmiönä on eräänlainen urbaani nomadismi, kiertolaisuus, jossa vakinaisen asuinpaikkaan asettumisen sijaan liikutaan paikasta toiseen vain välttämättömimmät tarvikkeet mukanaan. Todelliset tarpeet ovat kiinnostava ja ajankohtainen aihe ja "puhdas taulu" -tyyppisillä ajatuksilla leikkittely on kiehtovaa. Ajatus täydellisestä, itse määritellystä ja hallinnassa olevasta elämästä ja siihen liittyvistä tarpeistoista on vanha ajatus, mutta sen visualisointi - tavallisen ihmisen näkökulmasta - puuttuu.

7 Tavoitteet ja rajaus

7.1 Toiminnalliset

Suomen Rakennusviennin tutkimusyhteenvedon mukaan tulevaisuuden asumisessa arvostetaan asuminen helppoutta ja muuntautumiskykyä. Estetiikan ja toiminnallisuuden ohella samaan aikaan halutaan esimerkiksi materiaaleilta kestävyyttä, eettisyyttä ja vastuullisuutta (SRV, Gaudia Tutkimus, 2012).

Omassa työssäni tuon esille kohtuullisen tavaramäärän vaikutuksen asunnon hallittavuuteen: asunnon on oltava helppohoitoinen ja aikaa kestävä. Tavaroilla on oltava oma, looginen paikkansa, ja niiden on oltava helposti saavutettavissa, jotta niitä myös tulisi käytettyä. On vältettävä säilytystiloja, jotka edesauttavat tavaroiden turhaa kertymistä. Yleisesti asunnon on tuettava arjen toimintoja ja täytettävä ihmisen arkiset perustarpeet ilman liiallista vaivannäköä.

Prosessin alkuvaiheessa luotu ajatuskartta tavaramäärän hallinnasta kotona. Pitkin projektia törmäsin kysymykseen "Mitä on todellinen tarve?", joka johti tutkimuksen löytämiseen aiheesta. Koska ohjeiden antaminen tavaran vähentämisestä voidaan kokea henkilökohtaisiin asioihin puuttumisena, koin, että paras vaihtoehto on visualisoida kohtuullinen elämä. Miellyttävä visuaalinen esimerkki voi parhaimmillaan kannustaa tekoihin.

11. © Gea Karja, 2014

7.2 Psykososiaaliset

Asumisen hallittavuus ja vaivattomuus heijastuu myös muihin elämän alueisiin. Materian aiheuttamien stressitekijöiden vähentäminen kotona (tavaran ylläpito, huoltaminen, sotku, paljous, kustannukset) jättää enemmän aikaa muihin aktiviteetteihin, kuten sosiaalisten suhteiden ylläpitämiseen ja itsensä kehittämisen tarpeisiin. Kodin on myös oltava turvapaikka, jonne tullaan lepäämään. Turvallinen ja miellyttävä ympäristö tukee henkistä ja fyysistä hyvinvointia (Bourg Carter, 2012).

Suurimpana tavoitteenani on herättää lukija pohtimaan omaa elämäänsä ja suhdettaan tavaroiden omistamiseen. Koska harvalla on mahdollisuutta tai uskallusta hylätä suurta osaa omaisuudestaan, mutta ajatus itsessään on kiehtova, haluan tarjota mahdollisuuden ajatusleikkiin konkreettisen visualisoinnin kautta. Esimerkkitala todellisine tarpeistoineen voi toimia kannustimena vähentämistä harkitsevalle.

Skeptikoille haluan perustella vaihtoehtoista suhtautumistapaa omistamiseen: ympäristö- ja mentaalisten haittojen lisäksi turhan tavaran kerääminen on myös taloudellisesti kannattamatonta: esimerkiksi yhden neliömetrin vievä turha kaluste tai käyttämätön tavarapino maksaa Helsingin neliömetrihinnoilla (vuonna 2013 14,56e/kk/neliometri) vuodessa 174,72 euroa, viidessä vuodessa 873,6 euroa (Suomen virallinen tilasto, 2014) - tavaran itsensä hankintahinnan lisäksi. Kodissaan ympärille katsellessaan voi laskea omaisuutensa arvon ja miettiä rahasumman hankintaan käytettyä työaikaa. Jos vaadittu työaika on tavaran tuoman tyydytyksen kanssa tasapainossa, voi olla tyytyväinen - jos ei, voi miettiä vaihtoehtoisia investointikohteita rahalleen, sekä ajalleen.

7.3 Esteettisvisuaaliset

Tavoitekodin peruspohjan pyrin tietoisesti tekemään tyyliään yksinkertaiseksi ja selkeälinjaiseksi. Koska tavaroita on normaalia kotia vähemmän, eikä tunnelmaa luoda koriste- tai muistoesineillä, on asunnon esimerkiksi väritykseltään oltava harmoninen ja viihtyisä. Pyrin sijoittamaan arkiesineistön miellyttävän näköisesti paikoilleen, osan näkyville ja osan piiloon. Selkeydestään huolimatta asunnon ei tarvitse olla kolkko ja kylmän oloinen, vaan koti voi olla viihtyisä, vaikka esillä on vain muutama harkitusti sijoitettu käyttötavara.

Perusvaihtoehdon lisäksi teen ilmeeltään täysin erilaisen vaihtoehdon, jossa materiaaleilla ja väreillä on leikitely enemmän. Tämän version tarkoituksena on näyttää, että tunnelma voi vaihtua radikaalistikin elävämmäksi ja rönsyilevämmäksi, ilman, että asuntoon tarvitsee tuoda lisää esineitä. Tunnelmien luomiseksi riittävät oikeanlainen valaistus, materiaalit ja väritys.

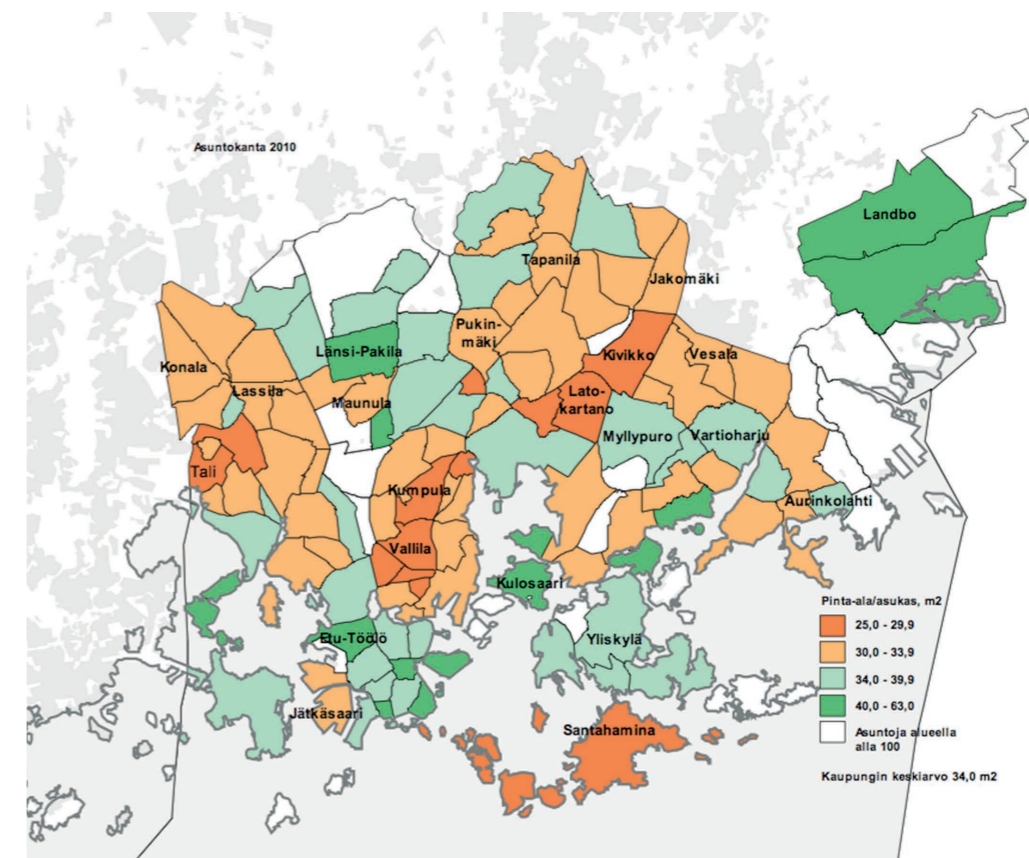
7.4 Rajaus

Tavoitteena on visualisoida asuintila, jossa ei ole mitään "ylimääräistä", kohtuulliseen elämiseen vaadittavan tavaran lisäksi. Tämän työn tarkoituksena on olla visuaalinen, helposti ymmärrettävä perustelu kohtuullisesta elämisestä, sen mahdollisuudesta ja sen hyödyistä, ilman että ihmisen tarvitsisi elää ääriolosuhteissa tai ääri-ideologioiden mukaan. Projekti koskee ainoastaan yksityishenkilöiden asumista ja henkilökohtaisia kulutushyödykkeitä, niiden säilytystä, sekä näiden järjestämistä tilassa perustoimintojen ja estetiikan kannalta.

Kasvanut taloudellinen hyvinvointi, tarjonnan laajuus ja psykologiset paineet ovat johtaneet monesti asetelmaan, jossa ihminen ei enää vain omista tavaraa, vaan tavaroiden omistaminen rajoittaa ihmisen

Ruokakunnan henkilöluvun mukaiset asunnon neliömetrit							
1	2	3	4	5	6	7	8
37	57	77	90	105	115	125	135

12. Asumisen tuet numeroina <http://www.kela.fi/asumistuki>, http://www.kela.fi/documents/10180/1454076/Etuusmaaraliite_Koti_ja_perhe_Kela.pdf/05034f4a-1c11-4601-9753-b2ec7facfd2e

13. http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/12_02_15_Tilasto_1_Rauniomaa.pdf

Helsingin kaupungin tietokeskuksen julkaisema kartta keskimääräisistä käytössä olevista neliömääristä per asukas. Myös Kela on määrittänyt asumistuen laskemista varten neliömäärät eri asukasmääriä kohden.

muuta elämää. Ongelma tiedostetaan, ja suurta omaisuuden määrää hyvinvoinnin takeena tai perustana on alettu kyseenalaistamaan. Monet haluavat hankkia merkitystä elämäänsä ja pyrkiä henkiseen hyvinvointiin hankkimalla immateriaalista pääomaa: kokemuksia, tietoa, elämyksiä, ihmiskontakteja.

Ensisijaisesti opinnäytetyöni on suunnattu ihmisille, jotka ovat harkinneet ylimääräisestä omaisuudesta luopumista, koska kokevat ahdistusta liiasta tavarain määrästä, mutta eivät tiedä tai uskalla lähestyä konkreettisia ratkaisuja syystä tai toisesta. Myös kaikille niille, jotka ovat joskus miettineet miltä tällainen välttämättömien tarpeiden asuminen näyttäisi. Lähestyn omassa työssäni tavanomaista ihmistä, joka ei halua tinkiä mukavuuksista, vaan keskittyä tavalliseen arkeen, mutta on samalla kiinnostunut valintojensa vaikutuksista ympäristöönsä.

Todellisen tarpeen koti voisi sijoittua mihin tahansa kaupunkiin, mutta se on suunniteltu suomalaisen kulttuurin olosuhteet huomioon ottaen. Asuntoni on kerrostaloasunto, jonka koon määritin pääkaupunkiseudun keskimääräisten käytössä olevien neliöiden perustella. Erot kaupungin sisällä ovat melko vaihtelevia asuinalueesta riippuen, mutta sopivaksi kooksi päädyin valitsemaan 37 neliometriä, joka on 3 neliötä enemmän kuin koko pääkaupunkiseudun neliömetrien keskiarvo.

Lopputuotoksena luon kolmiulotteisen mallinnuksen olemassaolevasta esimerkiasunnosta, joka on pohjaratkaisultaan hyvin yleinen Suomessa käytetty asuntojen pohja. Mallinnuksen avulla teen tilavisuusalisoinnit, ja viimeisessä vaiheessa sijoitan kaikki irtotavarat omille paikoilleen. Koska yksittäisen piene-
sineiden 3D-mallien löytäminen on hidasta, tai niitä ei ole ollenkaan, aion kuvata esineitä ja niiden

sijoittelua piirtämällä ne käsin valmiiden perspektiivikuvien päälle. Näiden anonyymien piirroksien tarkoituksena on kiinnittää huomio itse tavaroihin ja niiden vaatimiin tilavarauksiin. Lisäksi esitän tavaroiden kategorisoimisen ja tilavaraukset pohjakuvan ja perusteellisen tavaralistan avulla.

8 Suunnitteluprosessi

8.1 Käyttäjäprofiili

Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkimuksessa on huomioitu eri ikäluokkia, yksinasuvia ja perheellisiä. Koska oman työni perustana toimii alle 45-vuotiaiden yksinasuvien henkilöiden tarvittava tavaramäärä, valitsin oman työni asukkaaksi 35-vuotiaan miehen tai naisen. En halua valita jompaa kumpaa sukupuolta, koska tavaroiden lukumäärän kannalta ero on melko pieni. Pyrin siis suunnittelemaan asunon, joka sopii tyyllillisesti ja toiminnollisesti molemmille sukupuolille.

35-vuotias asukkaani elää pääkaupunkiseudulla 37-neliöisessä yksiosassa ja käy päivittäin toimistotöissä. Vapaa-ajallaan hän viihtyy hyvin eri tapahtumissa ja tilaisuuksissa, mutta arvostaa myös omaa rauhaa. Tyyllillisesti asukas arvostaa laadukkuutta, yksityiskohtia sekä uusia että vanhoja klassikoita. Tässä projektissa ei ole tarpeen määritellä erityisen tarkkaan asukkaan spesifejä harrastuksia tai mielenkiinnon kohteita - ne voivat olla mitä vaan, sillä niillä ei ole vaikutusta tavaroiden määrään esi-
neistön ollessa ennalta määrättyä. Voi siis yleistää ja sanoa, että asukas on keskiverto alle 45-vuotias perheetön kaupunkilainen.

Liitteeksi perusratkaisulle, esitän variaation samasta tilasta samanikäiselle, mutta tyyllillisesti täysin vastakaiselle asukkaalle. Perusratkaisun ollessa selkeä ja puhdaslinjainen, toisessa versiossa esitellään rohkeiden materiaalivalintojen ja tyyli-
valintojen asunnossa aiheuttama radikaali ilmeenmuutos. Tämä asukas ei pelkää värejä ja kuoseja, tärkeintä hänelle on elävyys ja voimakkaan persoonansa ilmentäminen oman kotinsa kautta.

8.2 Suunnittelutyön kohde

Varsinaisen suunnitteluprosessin alkaessa harkitsin piirtäväni kuvitteellisen asunnon ja sen pohjaratkaisun. Tein muutamia hahmotelmia mahdollisista pohjaratkaisusta, mutta totesin pian että vaihtoehtoja on loputtomasti, ja sen "täydellisen" keksimisessä kuluisi liikaa aikaa. Myös mahdollinen yksityiskohtien korjailu kesken suunnitteluprosessia saattaisi vaikeuttaa koko projektin järkevää etenemistä. Lisäksi tuntui hieman epärealistiselta piirtää pohjaratkaisultaan "tavoitekoti", koska sellaista ei oikeasti ole olemassa, eikä se ole siis kenenkään tavoiteltavissa.

Päätin etsiä käyttämäni pohjaratkaisun internetistä vapaalla haulla ja eri kiinteistövälityspalveluiden sivustoilta. Vaihtoehtoja löytyy useita, ja on tarpeen pohjata kaikista parhaiten tarkoitukseeni sopivaa pohjaratkaisua. Pyrin valitsemaan lähtökohdiksi asuntoja, joiden pohjaratkaisut eroavat mahdollisimman paljon toisistaan.

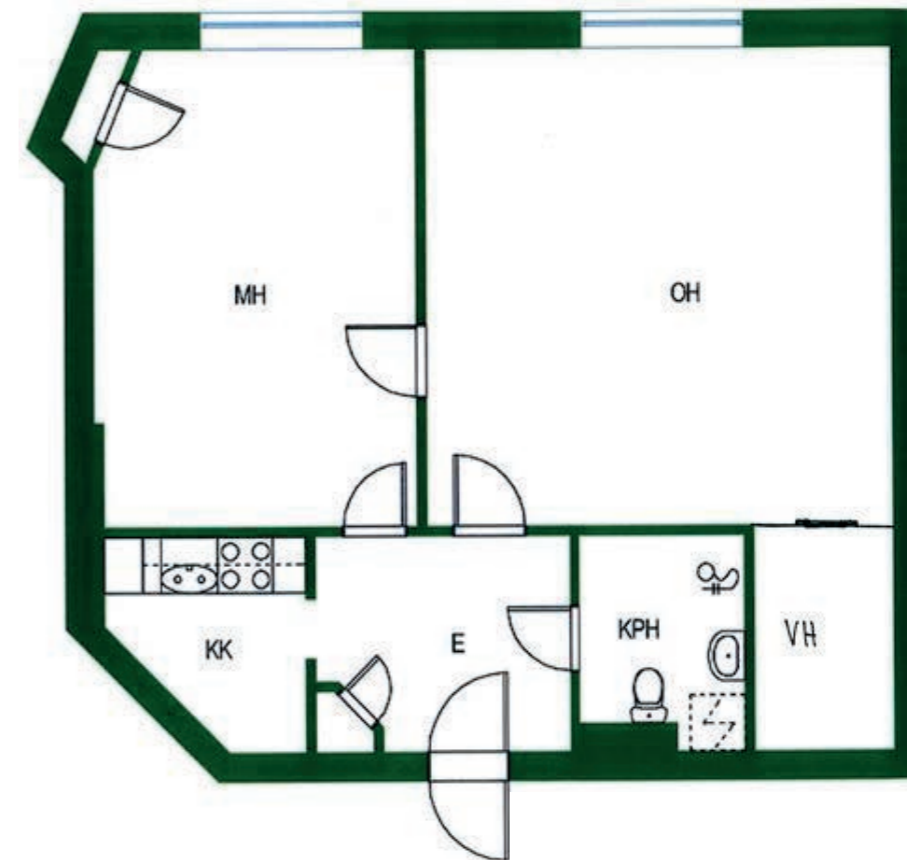
Ensimmäisessä asunnossa mielenkiintoista on sen muutamit poikkeukselliset muodot. Viistot seinät ja kaapistot tuovat mielenkiintoa pohjaratkaisuun ja näkymiin. Tilat ovat toisistaan erillään, joten tarpeen vaatiessa asukas voi etsiä omaa rauhaa eri huoneista, ja asuminen on mielekkäämpää kun voi vaihdella ympäristöään liikkumalla tilasta toiseen.

Huonoina puolina voi mainita eteisen koon, joka on isompi kuin keittiö, mutta koostaan huolimatta siellä ei ole säilytystilaa. Toinen ovi makuuhuoneeseen vie mahdollisuuden esimerkiksi kaapilta eteisessä. Pienen keittiön mahtuisi pieni pöytä, mutta sen myötä liikkumis- ja toimimistila vähenisi entisestään. Olohuone puolestaan on reilu, mutta sen nurkassa olevan vaatehuoneen sijainti tuntuu erikoiselta, luontevampi paikka sille olisi makuuhuoneen yhteydessä. Vaatehuone sinänsä on ongelmallinen tilana, vaikka sinne saa piiloon epäedustavia tavaroita, tai kausivälineitä, sinne myös helposti kerääntyy tarpeettomia asioita varastoon, jotka myöhemmin unohdetaan.

- + tilat erotettuna toisistaan
- + oma rauha
- + viistot ratkaisut seinissä ja kaapeissa, mielenkiintoiset näkymät
- + olohuoneen tilavuus

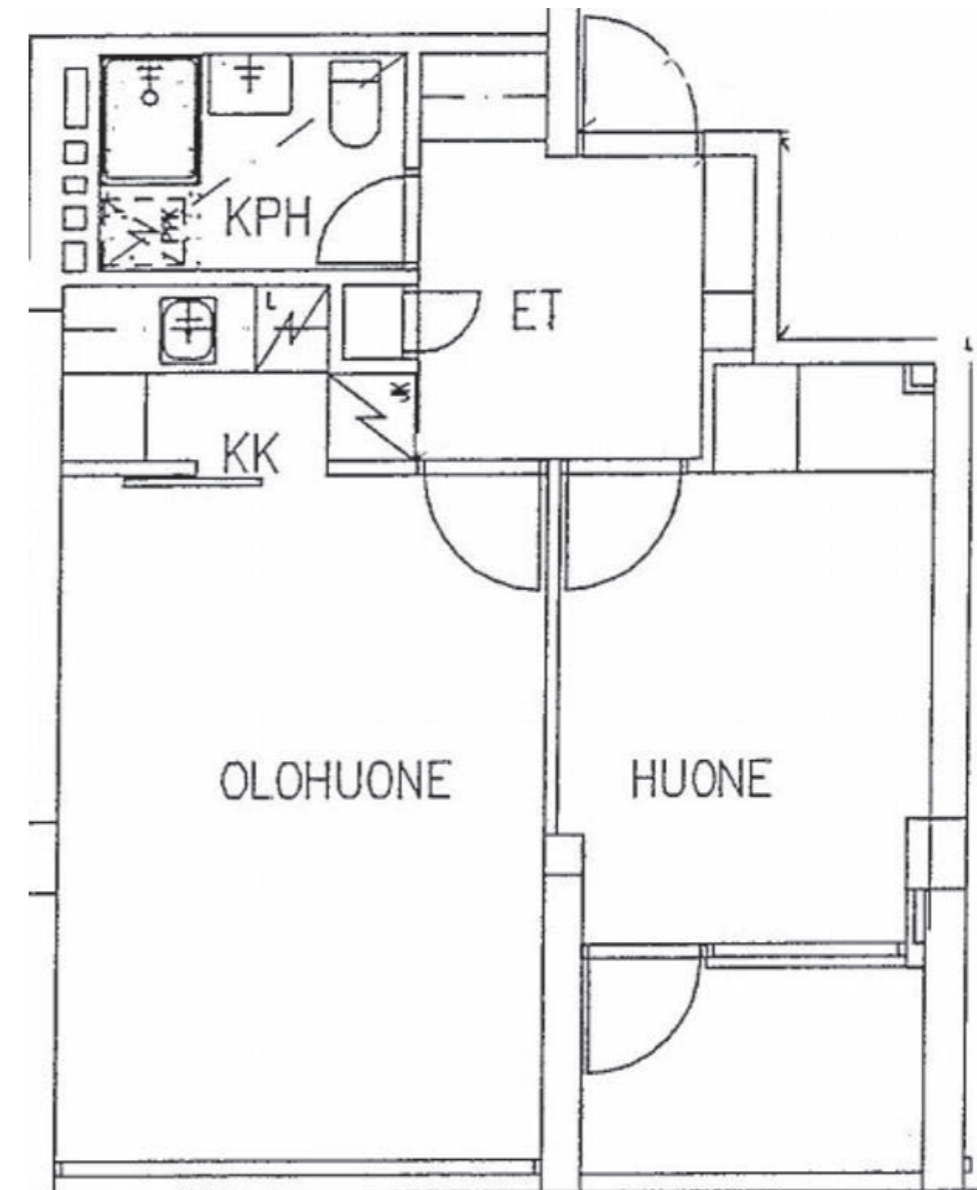
- keittiön pienuus
- eteisen suuruus verrattuna säilytystilaan
- vaatehuone, ja sen sijainti

14. <http://4.bp.blogspot.com/-pOog8zt1XRI/UjSaIyrncxI/AAAAAAAAAY58/jLN-Bhg-GaHg/s1600/vanha%2Bpohja.jpg>

Toisessa pohjaratkaisussa kulku olohuoneeseen ja makuuhuoneeseen toimii samoin kuin edellisessä, muista tiloista erotetun eteisen kautta, niin että ulkovaolineet voi piilottaa oleskelutiloilta. Keittiö ja kylpyhuone ovat sijoitettu viemäröinnin kannalta loogisesti toistensa viereen. Keittiö on pieni, olohuoneen yhteydessä, mutta sen voi sulkea liukuoven taakse tarvittaessa, jonka avulla olohuone voidaan rauhoittaa keittiön sotkulta tarvittaessa. Olohuone itsessään on sen verran tilava, että siihen mahtuu ruokailupöytä. Makuuhuoneessa on säilytystilaa varten pieni alkovi, jossa on kiinteät kaapit. Pohja vaikuttaa loogiselta ja kompaktilta, ilman turhia hukkaneliöitä. Säilytystilaa on niukasti niin, että ylimääräisen tavaran kertyminen kaappeihin on hankalaa.

- + tilat erotettuna toisistaan
- + tehokkuus
- + keittiö olohuoneen yhteydessä
- keittiön työskentelytilan vähäisyys
- parveke makuuhuoneen yhteydessä
- eteisen koppimaisuus ja luonnonvalon puute

Kolmannessa versiossa pohjaratkaisu on edellisiä avoimempi, sillä siinä ei ole keittiön ja kylpyhuoneen lisäksi erotettu muita tiloja toisistaan. Vain eteisessä on kiinteät kaapistot, jättäen asukkaalle mahdollisuuden sijoittaa omavalintaiset lisäsäilytystilat vapaavalintaisesti. Avara ja ainoa oleskelutila pakottaa asettamaan kaikki arkitoiminnot - syömiseen, nukkumiseen, työskentelyyn ja vapaa-ajan - samaan tilaan. Kun kaikki eri toimintoihin vaadittavat tavarat ovat esillä samassa tilassa, asukas joutuu näkemään vaivaa epäjärjestyksen estämiseksi, eli käytännössä laittamaan tavarat taikaisin omille paikoilleen, jotta asunnon yleisilme pysyisi siistinä. Tämä vaatii huolellisuutta, mutta jatkuva näköyhteys kaikkeen omistamaansa irtaimistoon muistuttaa todellisesta tilanteesta, ja voi näin estää hankkimasta lisää tavaroita. Varastoon ja kaapin perälle piilotetut tavarat usein unohdetaan ja pahimmassa tapauksessa niiden tilalle hankitaan uusi kappale.

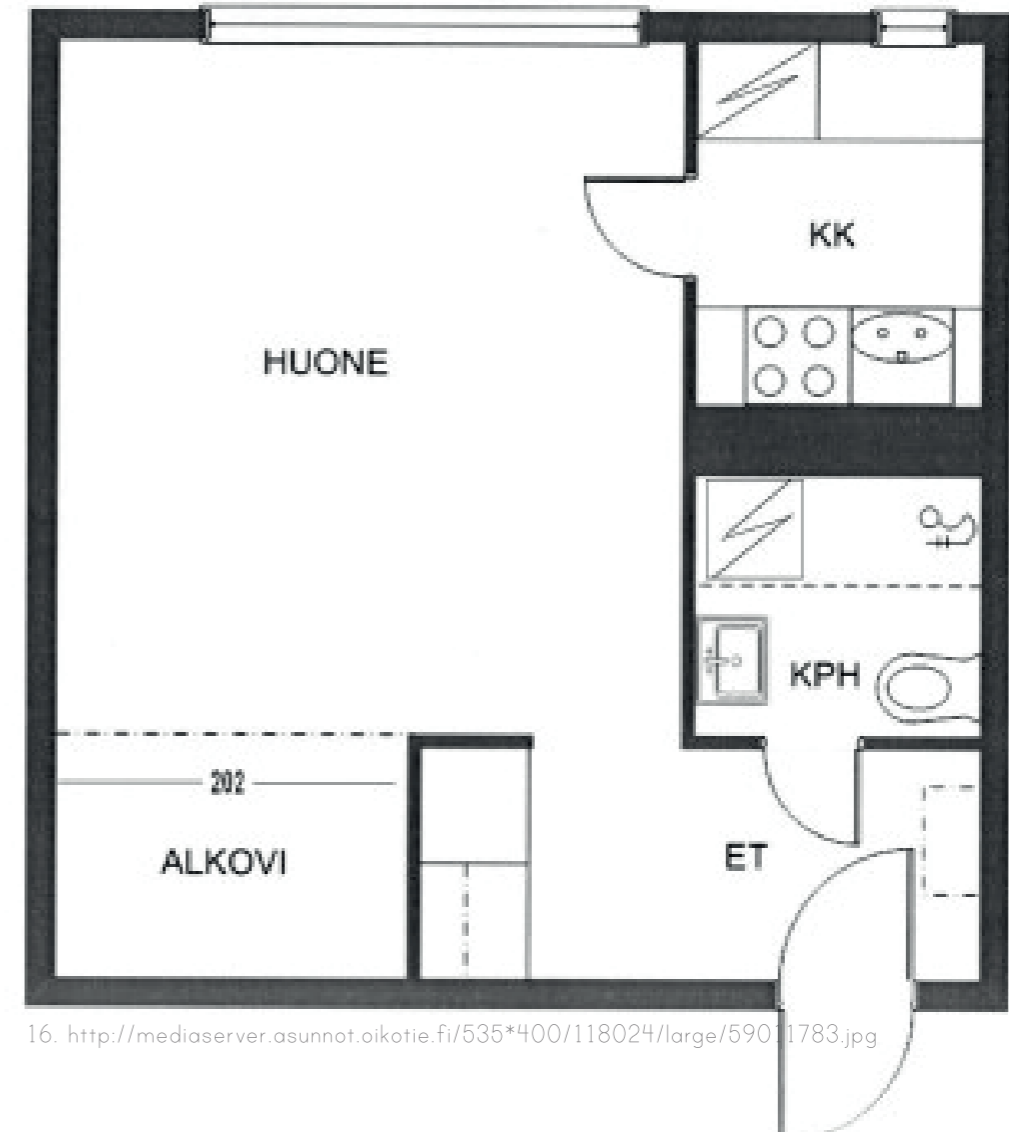
- + erillinen keittiö
- + avara oleskelutila

- eteisen suuruus
- kaappien vähyyt
- keittiön vähäinen työskentelytila
- jatkuva näköyhteys lähes kaikkialle

Valittu pohjaratkaisu

Lopulliseksi työstettäväksi pohjaksi valitsin kolmannen pohjaratkaisun, sillä se on perinteinen ratkaisu monissa asuinrakennuksissa ja helposti muunneltavissa toimintojen ja yleisilmeen kannalta. Pienillä muutoksilla, kuten seinien poistamisella tai niiden siirtämisellä, tilan funktioita on helppo yhdistää tai rajata toisistaan.

Verrattuna kahteen edelliseen asuntoon, avoimempi tila tukee paremmin tavaroiden vähentämistä, kuin toisistaan rajatut ja suljettavat tilat. Sijainnistaan riippumatta asukkaalla on jatkuva näköyhteys lähes kaikkeen omistamaansa, eikä tavaroita pääse pakkoon, muutoin kun pitämällä tilan siistinä.

16. http://mediaserver.asunnot.oikotie.fi/535*400/118024/large/5901783.jpg

8.3 Tilaohjelma

Kokeilin neljää eri ratkaisua kalusteiden ja toimintojen sijoittelua varten. **Ensimmäisessä** vaihtoehdossa tilaa ei ole muutettu rakenteellisesti mitenkään ja toiminnot ovat perinteisesti sijoiteltu: Lepäminen on sijoitettu alkoviin, ruokailuryhmä luontevasti keittiön yhteyteen ja oleskelunurkkaus ikkunan läheisyyteen. Koska keskilattialle jäi tyhjää tilaa, sijoitin työpisteen epätyypillisesti oleskelutoimintojen yhteyteen sen sijaan, että työpöytä olisi sijoitettu ikkunan viereen hämäämään nurkkaan.

Lopputulos on kuitenkin ahtaan oloinen, eivätkä näkymät ole viihtyisiä. Ruokaluryhmä on kulkuväylän tiellä eteisestä keittiöön kulkiessa. Vaikka sänky on alkovissa, se tuntuu olevan liiaksi osana olohuonetta, yksityisyys puuttuu. Tavaroiden sijoittelun kannalta on hyvä, että kaikki on selkeästi näkyvissä, mutta tässä tapauksessa tilassa on tukkoinen ja sekava vaikutelma jopa ennen tavaroiden sijoittelua.

Toisessa vaihtoehdossa pohdin, josko sängyn siirtäminen perinteiseltä sijoituspaikaltaan voisi luoda luontevan tunnelman asuntoon. Tässä versiossa oleskelualue on siirretty alkoviin, jolloin viihteelle rajautuu oma rauhallinen alue. Keittiön ovi on vaihdettu liukuoveksi, joten tilaa vapautuu ruokapöydän käyttöön, joka siirtyy luontevasti lähemmäs ikkunaa, kuten myös työpöytä. Sänky jää keskelle huonetta, joka saa aikaan hotellimaisen tunnelman asuntoon.

Vaikka ratkaisu on mielenkiintoinen ja toiminnot eriytyvät melko luontevasti, on vuoteen sijainti yksityisyyden kannalta hankalassa paikassa. Kaikki aktiiviset toiminnot sijoittuvat sen ympärille, joten sijainti ei ole optimaalinen rauhoittumisen kannalta. Asunnossa on edelleen ahtaan oloinen vaikutelma, jota irtotavarat pahentaisivat entisestään. Tässä versiossa kokeilin myös työpisteen ja oleske-

lualueen paikanvaihtoa, jotta työpiste olisi keskittymisen kannalta paremmassa, erillisessä paikassa. Mutta iso sohva sängyn vieressä vähensi liikkumatilaa entisestään, samalla kun työpistellä oli jopa tilaa liiaksi.

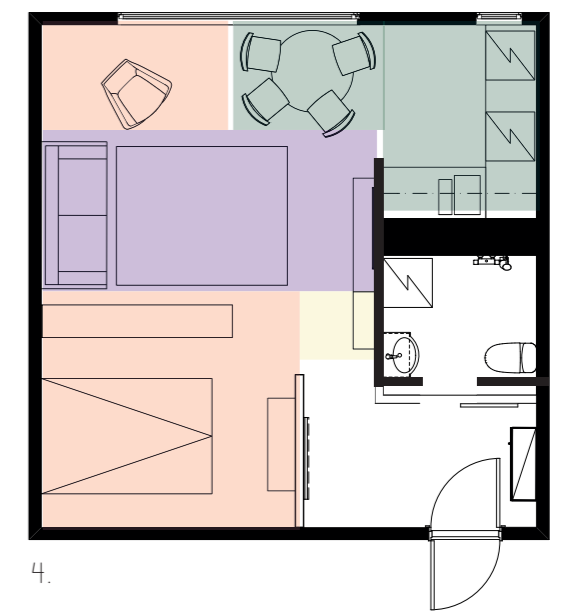
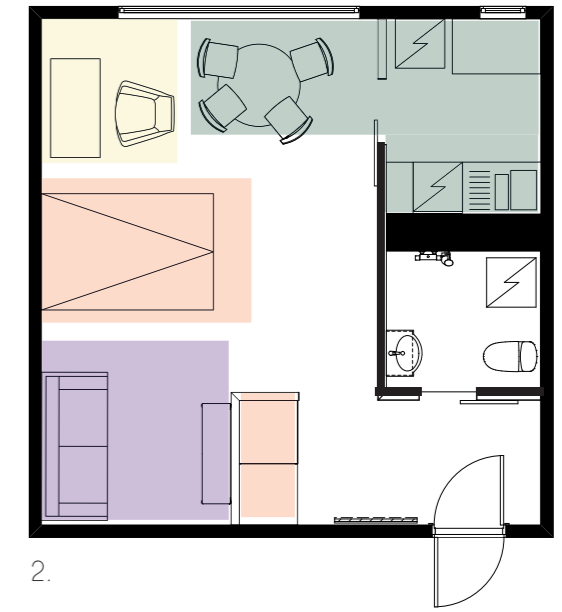
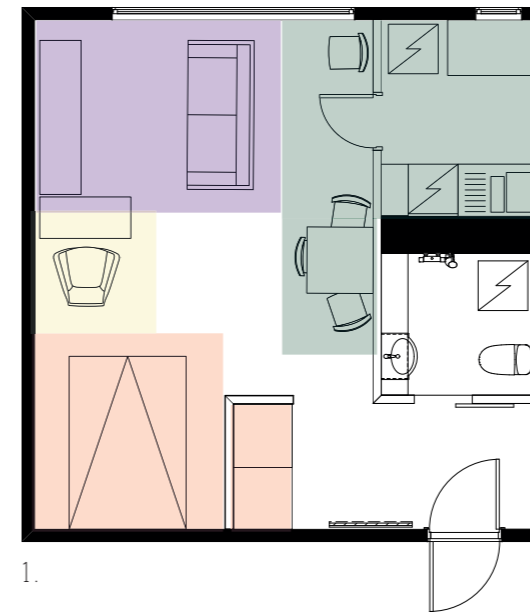
Kolmannessa versiossa eteisen vaatekaappien suunta on vaihtunut makuutilan puolelle avautuvaksi, joka on luontevampi tila arkivaatetuksen sijoittamista varten. Ulkoiluvälineille on oma, pienempi kaappi sisäänkäynnin yhteydessä. Keittiön ikkunanpuoleinen seinäke on poistettu, ja tilalle on sijoitettu osittain huoneen puolelle tuleva tiski työtilan lisäämiseksi. Ruokapöytä on ison ikkunan alla, tiskin vieressä. Tässä versiossa ei ole erillistä työpöytää ollenkaan, koska koin, että ruokapöytää voi käyttää myös työskentelyyn.

Sänky on omalla tutulla paikallaan alkovissa ja sohva sijoitettu seinää vasten niin, että vastakkaiselle seinälle jää kirjahylly ja viihdetoiminnot. Vaikka toiminnot ovat lähes samoilla paikoilla kuin ensimmäisessä versiossa, on tunnelma tässä avarampi ja siistimpi. Toisaalta lisätaso keittiössä vaikuttaa visuaalisesti ylimääräiseltä osalta, ja sekavoittaa hieman selkeää kokonaisuutta. Säilytystilan kannalta lisätasosta ei ole merkittävää hyötyä, koska se on syvyydeltään normaalia kapeampi.

Neljänteen versioon on tehty isoimmat rakenteelliset muutokset. Keittiön seinä on poistettu, ja L-mallinen keittiö jättää ikkunaseinän vapaaksi. Näin ruokailualueen voi tuoda paremmin osaksi keittiötä ja näin vapauttaa enemmän tilaa oleskeluhuoneen puolelle.

Lisäksi eteisen ja alkovin väliset kaapit on poistettu ja jäljelle jätetty vain seinä. Lisätila mahdollistaa sängyn kääntämisen poikittain.

- Oleskelu
- Lepo
- Työskentelyalue
- Ruoanlaitto ja ruokailu

Rauhoittaakseen makuualueen olohuoneesta, on niiden väliin sijoitettu avoin vaatesäilytysjärjestelmä. Kiinteät kaapit ovat rakenteeltaan raskaita ja luovat tilaa pienentävän vaikutelman, kun avohyllyjärjestelmä päästää tarvittaessa valoa läpi, tai sen voi sulkea verhoilla. Verhojen ollessa suljettuna vaatteiden ja irtotavaroiden aiheuttama visuaalinen häly rauhoittuu. Asunnon muut säilytyskalusteet ovat muodoiltaan kulmikkaita, selkeälinjaisia ja suljettavia samasta syystä.

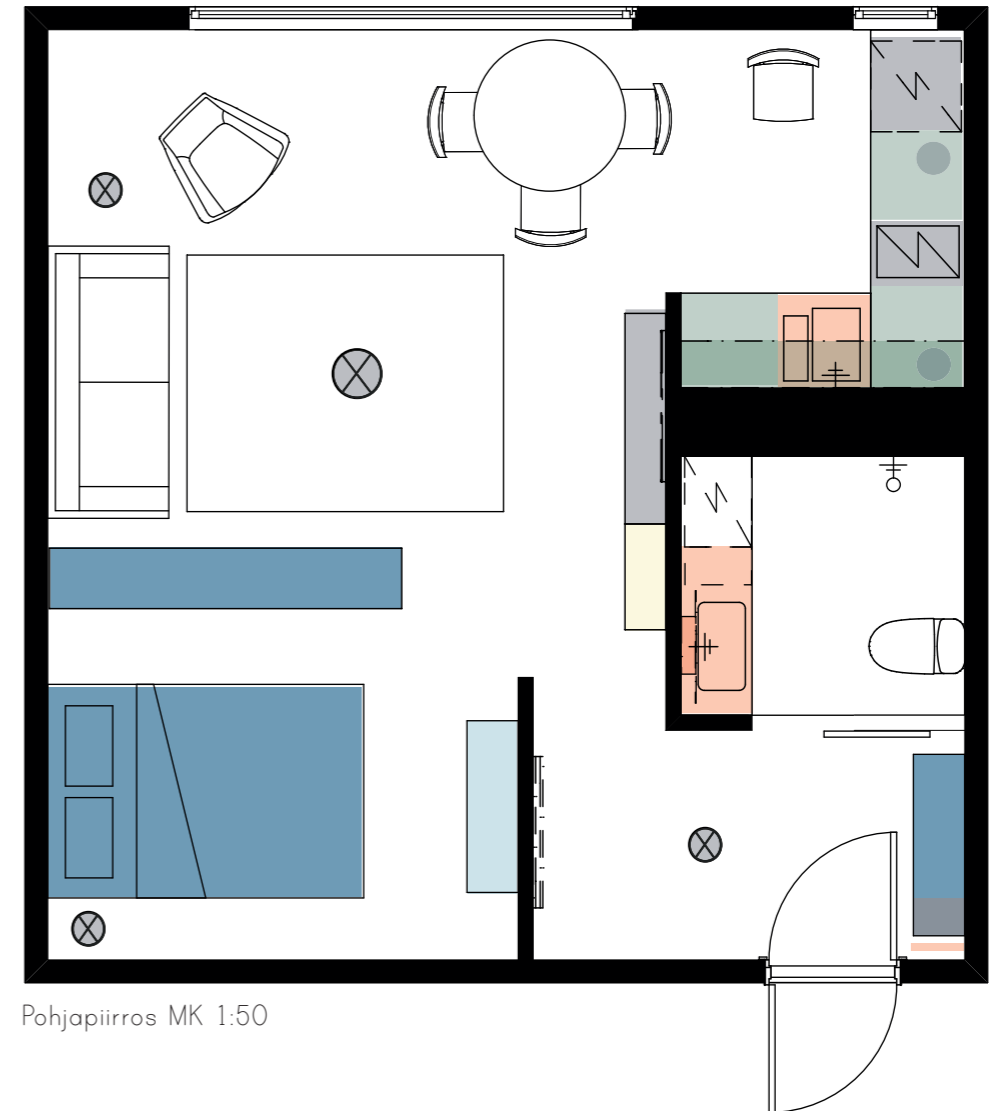
Valitsin neljännen, eli viimeisen vaihtoehdon lopulliseksi pohjaratkaisuksi, sillä tässä versiossa toiminnot limittyvät luonnollisesti, ja lepotilan saa järkevästi erotettua muusta asunnosta. Säilytys- ja muut kalusteet on mahdollista sijoittaa siististi, joten asunnon yleisilme pysyy selkeänä.

8.4. Irtotavaroiden sijoittelu

Toimintojen lisäksi on pohdittava pientavaroiden sijoittua ja säilytystä asunnossa. Oleellista valikoidun tavaroiden sijoittelussa on massat ja niiden sijainti. Tavaroiden on oltava ryhmittäin omissa paikoissaan, eikä ripoteltuna yksittäin ympäri asuntoa. Ryhmitykset helpottavat asioiden löytämistä.

Sivuilla 34 - 37 on eritelty tavarat ja niiden ryhmittely. Laatikkosymboleilla osoitetaan, että tavaroita säilytetään piilossa laatikoissa tai kaapeissa. Saman ryhmän tavarat ovat sijoitettu toistensa lähelle, poikkeuksena jotkut siivous- tai huoltotarvikkeet, kuten pyykinkuivausteline eteisessä. Tavaroiden sijainti on merkitty pohjakuvaan värilaatikoiden avulla, jotta niiden tilanvaraus voidaan arvioida ja hahmottaa paremmin.

- Vaatetus, kengät yms.
- Kodin tekstiilit
- Pientavarat / keittiötarvikkeet
- Työskentelytarvikkeet / paperit
- Elektroniikka / työkalut
- Hygienia / siivous

Pohjapiirros MK 1:50

8.5 Tyyli ja vaikutelma

Tyylillisesti **ensimmäisessä** asunnossa kohtaavat 1950 -luku ja nykytrendit. Koska esimerkiasukas arvostaa klassisuutta ja aitoutta, oli luontevaa valita värimaailmaltaan ja tunnelmaltaan asunnon alkuperään viittaava tyylikaus. Esimerkiksi lattiamateriaaliksi sopi perinteinen vaalea kalanruotoparketti, joka sopii tyyllisesti 1950 -luvun rakennuksiin.

Kalusteissa tämä tarkoittaa puhtaita materiaaleja ja linjakkuutta. Säilytyksen kannalta on tärkeää, että asioita saa piiloon, mutta helposti käytettäväksi. Esillepanon kannalta säilytyskalusteiden selkeys on tärkeää, sillä puhtailla yksivärisillä pinnoilla tavara erottuu parhaiten.

Pintamateriaalien on koko asunnossa oltava suuria ja samanhenkisiä, jotta kokonaisuudesta tulisi mahdollisimman rauhallinen. Asunnon ei kuitenkaan tarvitse olla yksivärinen, vaan näkymiltään vaihteleva ja mielenkiintoinen.

17. <http://www.kankei.fr/mission-muji/>

18. <http://thingsorganizedneatly.tumblr.com/post/18664833236/carl-kleiner>

19. <http://www.urbanbedougirl.com/walk-in-closet-design-examples-and-consideration/amazing-open-wall-mounted-walk-in-wardrobe-design/>

20. <http://ww25.miauu.com/designer-bedding-by-calvin-klein/calvin-klein-bedding-7/>

21. <http://issuu.com/lago/docs/catalogoliving/18?e=1002074/1162672>

Asunnon säilytyskalusteet ovat suurimmaksi osaksi puhtaslinjaisia, jotta tavarat voisi helposti piilottaa, tai niitä voi tarvittaessa korostaa. Irtokalusteissa näkyy pyöreämpiä muotoja, jolla luodaan asuntoon menneiden vuosikymmenien henkeä. Kalusteet ovat pääosin yksivärisiä, mutta elävyyttä on saatu aikaan toisistaan erottuvilla tekstuureilla ja yksityiskohdilla.

Eteisen tammiset ripustuskoukut "Dots", Muuto

Olohuoneen kirjahylly ja TV-taso Lago 36e8, johon integroitu työtaso Flatbox Secretary, Michael Hilgers, Müller Möbelwerkstätten

Sänky Landsdowne, Alison Cork, Made

Ruokapöytä Tulppaani, Eero Saarinen, Vepsäläinen Tuolit RMS1, Nikari

Työ- ja nojatuoli Happy Swing, Swedese

Vaatesäilytysjärjestelmä ja lipsato mittatilaustyönä, materiaalina kiiltävän valkoinen MDF ja yksityiskohdat kuparia.

23. <http://www.swedese.com/collection/easychairs/happyswing/>

22. http://www.architonic.com/pmsht/rms1-chair-nikari_poref/1165157

35. http://www.arredativo.it/wp-content/uploads/2010/12/Eero-Saarinen-Saarinen-Dining-Table-Laminate_2.jpg

24. http://cdn2.bigcommerce.com/server1500/6a27d/products/390/images/2422/Muuto_the_dots_oak__61078.1367827290.960.960.jpg?c=1

25. <http://www.deskstore.com/WebRoot/Store/Shops/deskstore/4F74/524C/27D9/6D67/C3F0/AC10/530A/F76A/Flatmate.jpg>

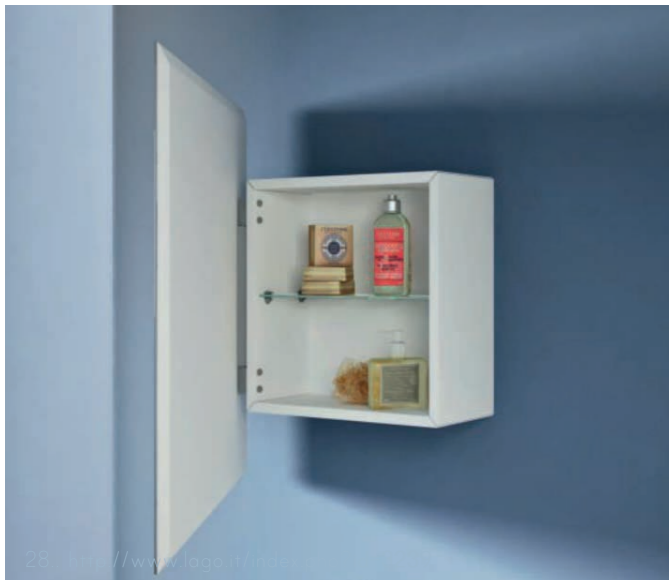
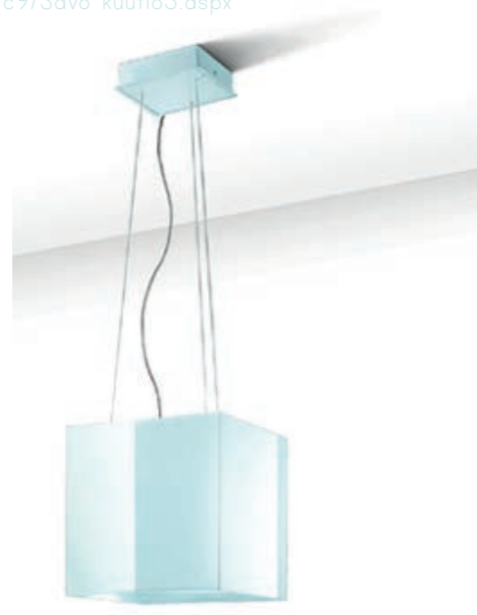

26. http://madestatic.com/media/catalog/product/cache/1/replacement_main_image/2889x1500/9df78eab33525d08d6e5fb-8d27136e95/1/a/lansdowne_bed_140x200_oak_lb1_3_1.jpg

27. <http://cdn.home-designing.com/wp-content/uploads/2010/08/7-White-and-Black-Lacquer-kitchen.jpg>

30. <http://www.expert.fi/getmetafile/8692eb7c-4caa-4bd0-9c17-3a08af81bfc9/Savo-kuutio3.aspx>

28. <http://www.lago.it/index.php?id=3239>

Keittiökaapit Pedini, Työtaso Durat, sävy 100

Liesituuletin lasinen riippuva aktiivihuiliesituuletin, Savo

Kylpyhuoneen allas keraaminen 36e8, Lago
Alakaapit sarjaa 36e8,
Peilikaappi LagoLinea Storage, Lago

29. <http://www.lago.it/index.php?id=3239>

31. <http://www.lago.it/3239.html?&L=1>

32. <http://thingsorganizedneatly.tumblr.com/post/3747652131/styling-rebecca-newport-photography-ania>

33. http://www.westlight.com/products/3661808/?search=31&usq=AFH2DLuo879QPC1_5-km-1mX2hFCYS-74W&pubid=210000000289617&bnid=3917500&cm_ver=AF0mYCanI&cm_cat=MeredithI&cm_son=J&cm_ite=Std

34. <http://edn.ha.com/2011/08/soft-cozy-bed-linen-aura9.jpg>

35. <http://patternbase.tumblr.com/>

36. <http://www.pinterest.com/pin/201113939584164621/>

38. <http://4.bp.blogspot.com/-Y0BLbdgdMJA/UKUk6ad-zh1/AAAAAAAAAc4/ohAOouxzT-mc/s1600/cole%20wall%20203.jpg>

Makuuhuone ja olohuone

Lattiamateriaali koko asunnossa ruutukuvioitu vinyylimatto, seinillä seinämaali "Vanha Roosa" ja strukturi- ja kuviotapetti, listat valkoisia.

Sängyn verhoilu vaaleaa kangasta, lipasto valkoinen maalattua MDF:ää, etupaneeli pinnoitettu kuparilevyllä, mittatilaustyö.

Vaatesäilytysjärjestelmän levy materiaali kiiltävän valkoista MDF:ää, tangot kuparia. Verhot Creation Baumann Sinfonia CS V1013.

Sohvan päälliskangas harmaa Kvadrat Field 172, nojatuolin verhoilu sinapinkeltainen nahka. Matto Arvin, käsinkudottua villaa, Overstock

Keittiö ja ruokailu

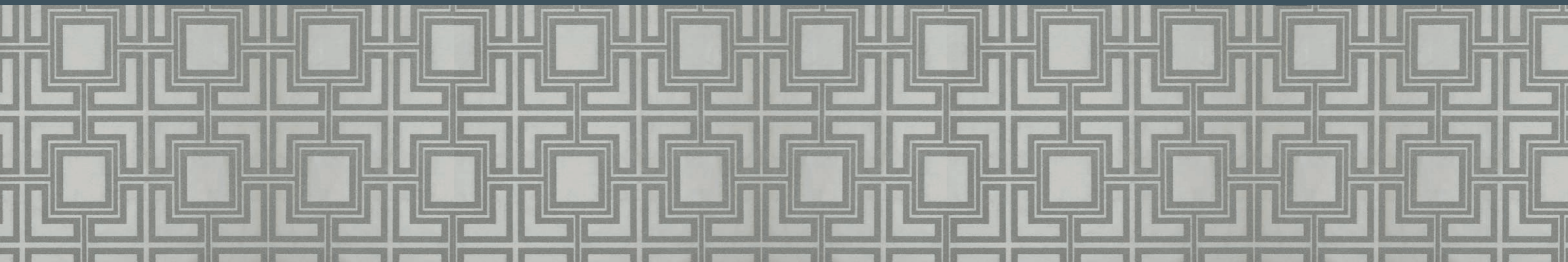
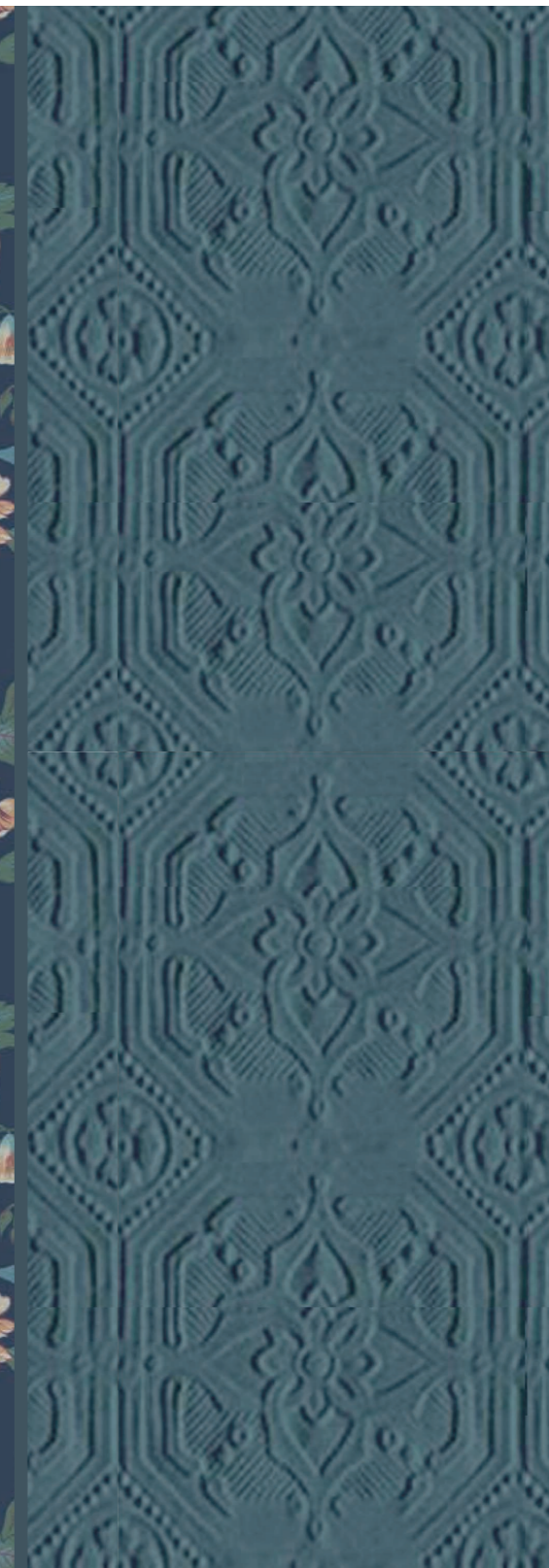
Keittiön tason ja lavuaarin materiaali Durat, sävy 100, kalusteiden rungot kiiltävän valkoista MDF:ää, yläkaapin ovet vaaleaa opaalilasia.

Ruokailutyhmän pöytä kiiltävän valkoista laminaattia, tuolit lapikuultavaa muovia.

Kylpyhuone

Lattia- ja seinälaatat Trapezio, Studioart. Vastakkaiset seinät opaalilasia.

Kapistot kiiltäväpintainen MDF, eri sinisen sävyjä, Lago. Keraaminen allas, tummansininen, Lago

Toisessa asunossa kalusteet ja tyyli on rohkeampaa ja romanttishenkisempää: kalusteiden muodot ovat edellistä kaarevampia, ja materiaalivaihteluita on enemmän. Toisistaan poikkeavilla materiaaleilla ja kalusteiden tyyleillä pyritään tuomaan persoonallisuutta ja ilmeikkyyttä asuntoon. Kalusteet ovat kuitenkin yksivärisiä, jotta yleisilmeestä ei tulisi liian rauhaton, suurien pintamateriaalien ollessa voimakaskuvioisia ja värikkäitä.

Sänky Thin, Giuseppe Vigano, Bonaldo

Sohva Elton Settee, sävy lagoon, Westelm
Nojatuoli Sahara wood easychair, Lamnhults

Ruokapöytä Tulppaani, Eero Saarinen, Vepsäläinen
Ruokailutuolit Victoria Ghost, Kartell

Keittiö- ja kylpyhuonekalusteet samat kuin edellisessä.

9 Todellisen tarpeen koti

9.1 Esittely

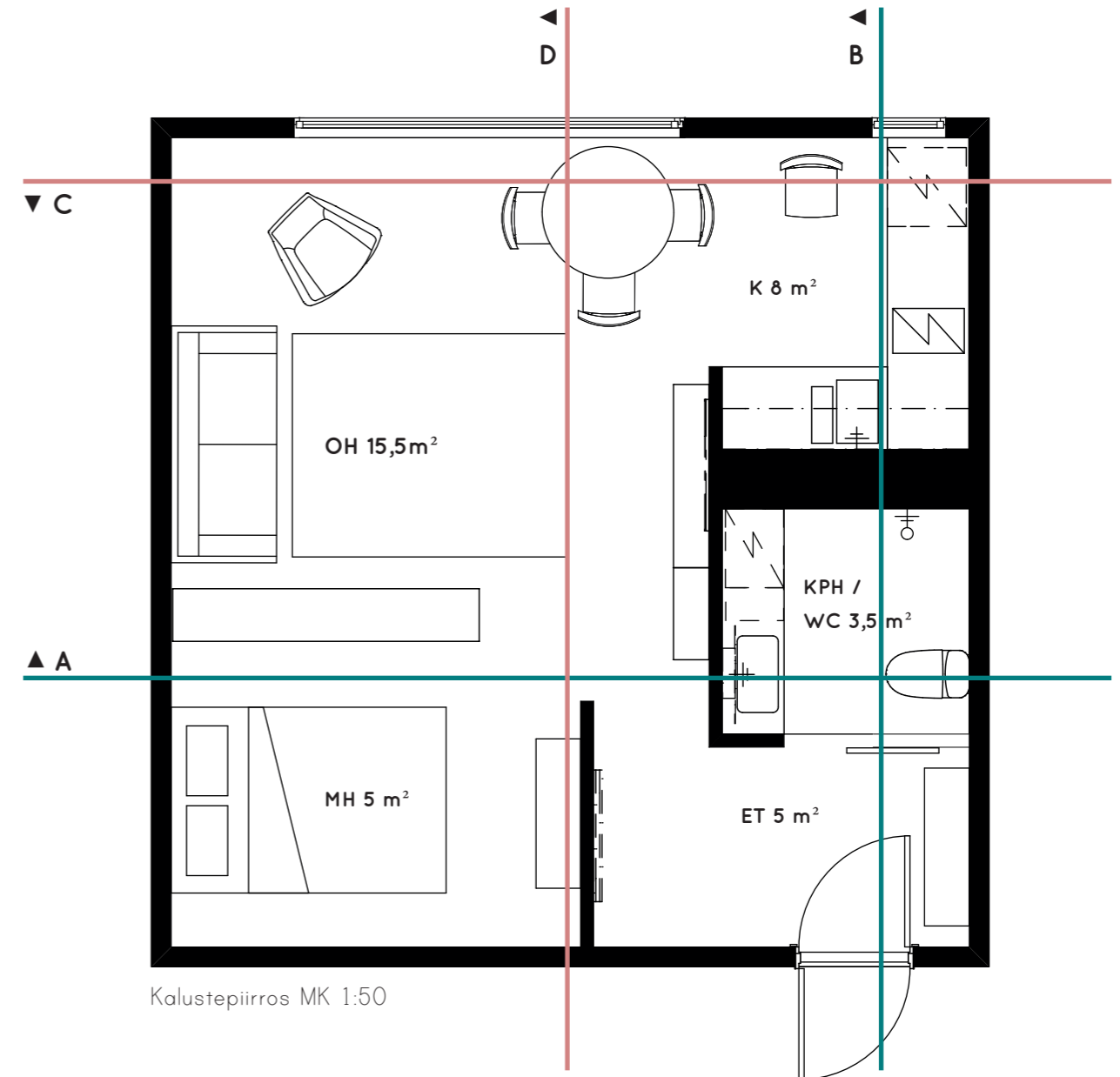
Molempien asuntojen pohjaratkaisu on tarkoituksellisesti sama, jotta muutos tilassa olisi mahdollisimman helposti havaittavissa.

Säilytyskalusteratkaisut ovat tyyllisesti yksinkertaisimmasta päästä, muutokieleltään kulmikkaita ja puhdaslinjaisia. Suoraviivaisuuteen on päädytty tavaroiden säilytyksen takia: suorilla yksivärisillä pinnoilla huomio kiinnittyy tavarain omaan muotoon, ja se tulee selkeässä ympäristössä paremmin esille, kuin muodokkaassa tai kirjavassa ympäristössä.

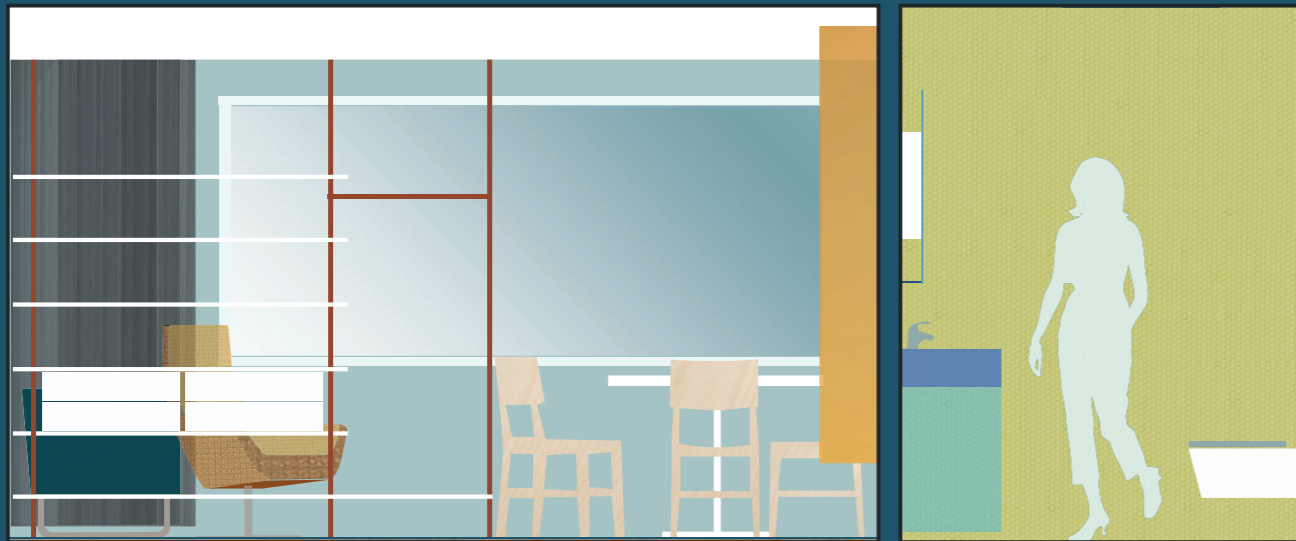
Säilytystilaa on ensituntumalta vähän, mutta todellisuudessa kaikille tavaroille on oma paikkansa. Ja koska tavoitteena ei ole hankkia ylimääräistä, on ylimääräinen säilytystila pidetty minimissään.

Suurin leikkelymahdollisuus on tuotu esiin erityyppisillä kalustevalinnoilla ja pintamateriaali- ja väri- valinnoilla. Asuntoon tuovat persoonallisuutta ja mielenkiintoa tavaroiden sijasta kalusteet ja materiaalivalinnat.

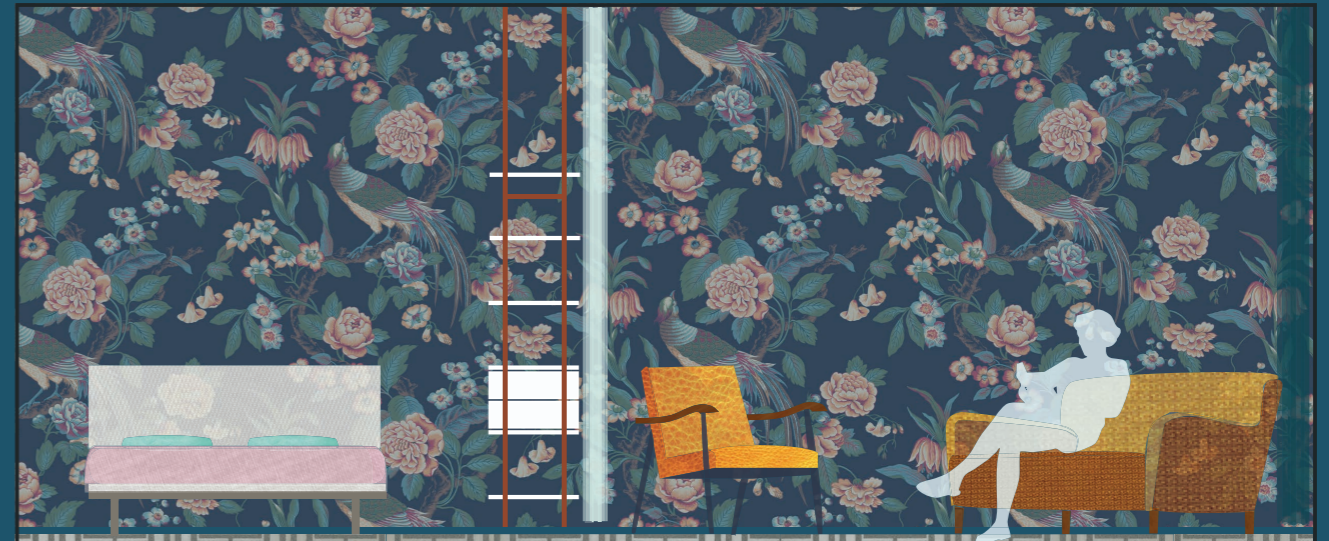
Visualisointien avulla nähdään irtoesineiden vaikutus tilaan ja sen viihtyisyyteen. Mitä enemmän tavaroita on näkyvillä, sen rauhattomammalta tilanäkymät vaikuttavat.

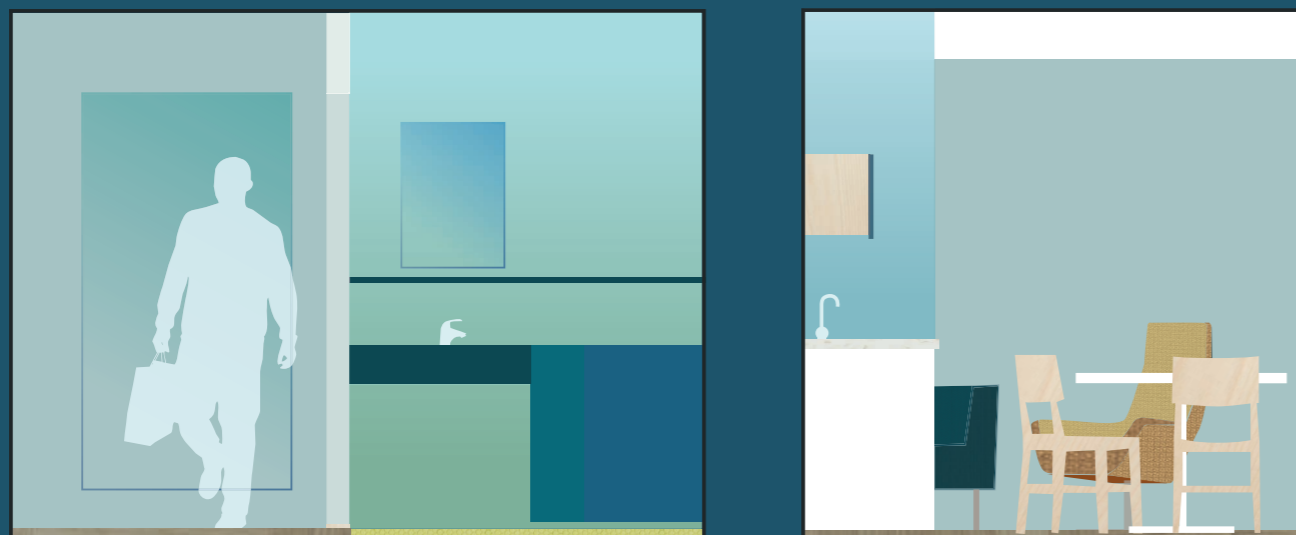
Asunto 1 projektio A

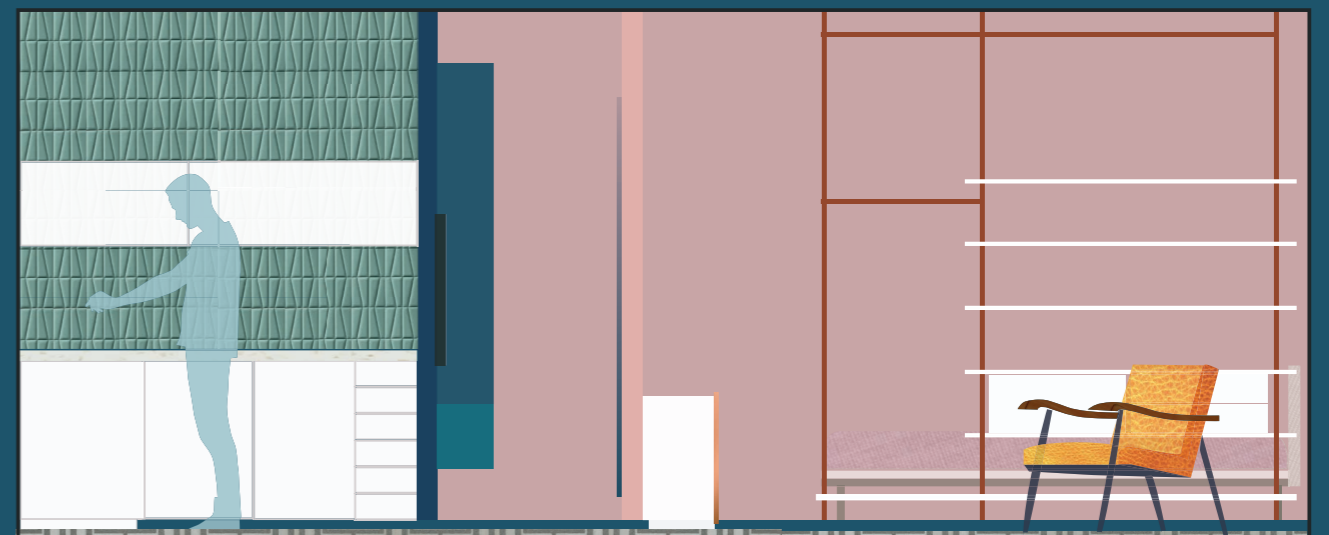
Asunto 2 projektio C

projektio B

projektio D

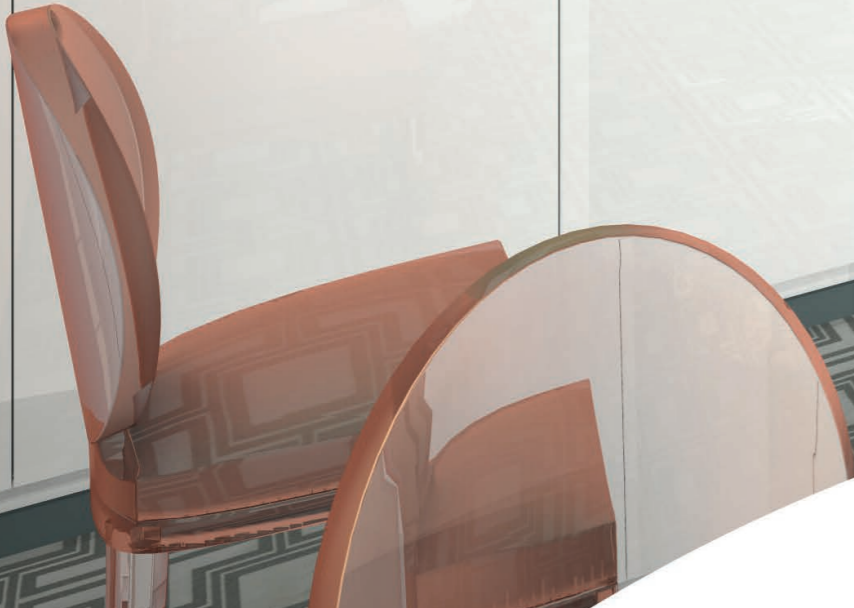
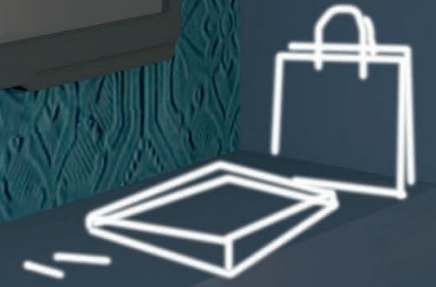

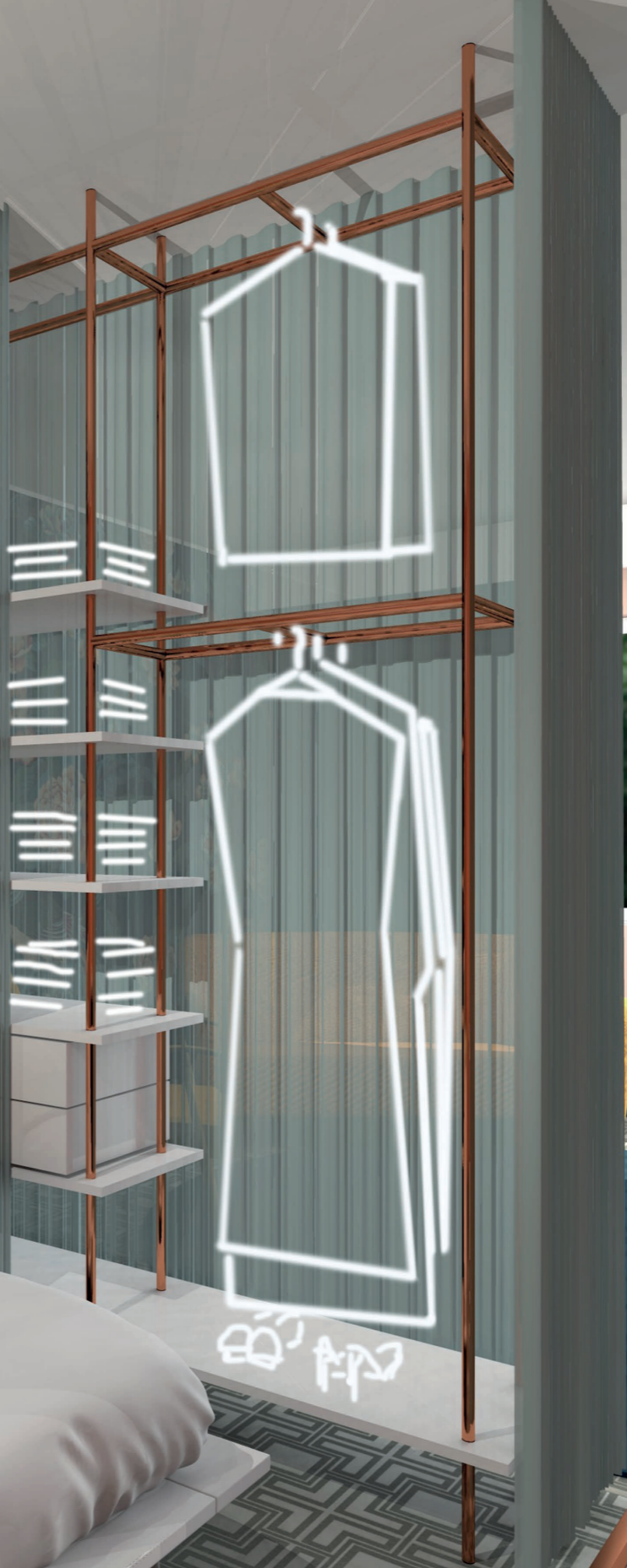

9.2 Muuntojoustavuus

Tämän asunnon toimintoja on mahdollista muuttaa perusteellisesti, jos puututaan rakenteellisiin ratkaisuihin. Vesipisteiden uudelleensijoittelulla voidaan vaihtaa esimerkiksi saniteettitilan tai keittiön paikkaa ja kokoa, joka parhaassa tapauksessa vapauttaisi lisätilaa käyttöön. Lisätila mahdollistaisi alkuperäissuunnitelman mukaisen kalustuksen, eli tästä versiosta puuttuvan erillisen työpisteen. Ilman rakenteellisia muutoksia toiminnot pysyvät melko perinteisillä paikoillaan, kuten prosessin pohjaratkaisuvaihtoehdoissa käy ilmi.

Kyseinen todellisen tarpeen koti on suunniteltu yksinasuvalle alle 45-vuotiaalle henkilölle, mutta usein elämäntilanteilla on kuitenkin tapana muuttua ja vaihdella. Todellisen tarpeen asumisen mahdollisuutta on syytä pohtia myös muiden elämäntilanteiden kannalta.

Kuluttajatutkimuskeskuksen tutkimuksesta käy ilmi, että kaksin asuvien tavaranmäärä ei automaattisesti kaksinkertaistu, sillä suurin osa arkitavaroista on jaettavissa. Tilasuunnittelun kannalta todellinen tarve kuitenkin muuttuu: asumisneliöitä on saatava käyttöön enemmän, ja jonkin verran on myös lisätävä säilytyskalusteita. Tässä esimerkiasunnossa lisäkalusteiden hankinta saisi helposti aikaan vaikutelman ja asunnosta puuttuu yksityisyysmahdollisuus, mikäli sellaiselle koetaan tarvetta.

Tämä tilasuunnitelma on kuitenkin muunneltavissa kahden ihmisen käyttöön, mikäli oman tilan tarve ei ole välttämätöntä. Iällä ei tässä tapauksessa ole merkitystä, sillä toiminnoiltaan asunto sopii kaikenikäisille, mutta henkilölukumäärän kasvaessa lisätila on välttämätöntä.

9.3 Jatkokehitys

Todellisen tarpeen kotia voisi jatkojalostaa sopivaksi myös muille käyttäjäryhmille, kuin yksinasuville. Pariskuntien lisäksi käyttäjäryhmänä voisivat olla eläkeikäiset, joiden todellisen tarpeen kodissa tulisi ottaa huomioon esteettömyysaspektit.

Perheellisillä tavaranmäärä kasvaa nopeasti isoihin määriin, joten sama toiminta-ajatus näyttäisi perheversiossa todella erilaiselta. Neliömäärien kasvun lisäksi toiminnot muuttuvat, ja säilytyksen käytävyyttä ja helppoutta tulisi pohtia lasten kannalta. Perhe on perustana oppimiselle, joten kohtuullisuutta voisi opettaa helposti oman kodin kautta, toimivien ja arkea helpottavien esineiden säilytys- ja käyttötapojen kautta. Asunnon olisi siis ohjattava yksinkertaistamiseen entistä selkeämmällä tavalla.

10 Arviointi ja päätelmät

10.1 Tavoitekoti tilasuunnitelmana

Suurimpana yllätyksenä prosessissa tulivat projektin edetessä paljastuvat kompromissit. 37 neliömetrin reilun kokoiselta tuntuvassa asunnossa työpöytä korvattiin pienellä kaapista avautuvalla työtasolla, jotta asunnon yleisilme ei näyttäisi ahtaalta. Ongelma todisti tarkkuuden tarpeen: mitä vähemmän tilaa on käytössä, sitä tarkkaavaisempi pitää olla hankintojensa suhteen. Jos kaikille esineille ei ole omaa paikkaansa jonne ne saa helposti piiloon näkyviltä, asunnon yleisilme muuttuu helposti sekavaksi. Sekavuus ja sotkuisuus taas vaikuttaa heti viihtyvyyteen, kuten visualisoinneista käy ilmi.

Tilallisesti todellisen tarpeen koti näyttää siltä, miltä pitikin: tavalliselta kodilta, josta ei puutu oikeastaan mitään. Arkinen elämä sujuu tavanomaisesti, ja pienillä muutoksilla saa halutessaan aikaan tunnelman vaihteluita.

Todellisessa elämässä monella on kuitenkin perustarvikkeiden lisäksi jonkin verran muistutuksia elämän eri kokemuksista, muistoesineitä, joita ei tässä suunnitelmassa esitelty. Personointiesineiden esille tuominen on tietysti luonnollista ja suotavaa ja se on otettu suunnitelmassani huomioon tilavarauksina tietyissä paikoissa asunnossa. Esimerkiksi kirjahyllyssä on avointa tilaa, jonne voi nostaa esille jotain itselleen tärkeää. Näiden emotionaalisten esineiden arvo tulee parhaiten esille kun ne ovat näkyvillä, eivätkä varastoituna piilossa. Säilyttääkseen rauhallisen kokonaisilmeen asunnossa, on muistojen esille tuominen tehtävä harkitusti: esine kerrallaan parrasvaloissa saa paremmin huomiota, kuin monta ahdettuna samaan hyllyyn.

Nykyään ei ehkä ole enää tarvetta samanlaiselle muistojen järjestelmälliselle keräämiselle kuin ennen. Asuineliöiden ja vinttikomeroitten pienentyessä apunamme on onneksi esimerkiksi tekniikka: tärkeitä asioita voidaan tallentaa vaikka kuvaamalla. Vietämme yhä enemmissä määrin aikaa tietotekniikan parissa, joten on luonnollista, että muistot siirtyvät muiden elämänalueiden mukana vaikka muistikortteille, sen sijaan että pölyttyisivät varastoissa.

10.2 Prosessi

Koin opinnäytetyöprosessin melko yllätykselliseksi, koska olen oppinut tuntemaan prosessitene- miskaavani neljän vuoden aikana. Alku lähti hitaasti käyntiin, kuten aina, sillä haluisin työskennellä itselleni merkityksellisen projektin parissa ja projektin lopputuloksen oli oltava jotain konkreettista. Tärkeintä oli kuitenkin, että aihe olisi jollain tavalla yhteiskunnallisesti kantaaottava.

Aiheen keksittyäni, tuntui se ilmiselvältä ratkaisulta, koska olen pyritellyt vastaavia ajatuksia päässäni jo pitkään. Oli hieno päästä vihdoinkin syventymään aiheeseen kunnolla, ja vielä oman alan näkökulmasta. Vaikeuksia tuotti kuitenkin loppuratkaisun keksiminen: kunnianhimoinen tavoite oli muuttaa ihmisten käsitystä omistamisen tarpeesta. Oivalsin yllätykseni melko äkkiä, että muuttaminen on väärä

lähestymistapa, vaan tällaisissa asioissa ihmiset kaipaavat kannustusta, eivät sääntöjä ja ohjeita.

Luonnosseminaarin jälkeen päätin, että teen todellisen tarpeen kotini asumisratkaisun olemassaolevista pohjakuvista, enkä piirrä niitä itse. Tämä helpotti päätöksentekoa ja nopeutti prosessia, joten pääsin pitkän taustoitujaksen jälkeen viimein asiaan, eli suunnitteluun.

Taustoituksen lisäksi eniten aikaa meni kalusteiden etsimisessä ja materiaalien valitsemisessa asuntoon. Suurin haaste oli löytää mallinnukseen tyyllisesti sopivia 3D-malleja, sillä aikaa ei ollut riittävästi omien kalustemallinnuksien tekemiseen. Onneksi tämä ei hirveästi rajoittanut suunnitteluani, vaan pikemminkin haastoi ajattelemaan uudenlaisia

tilallisia ratkaisumahdollisuuksia. Lopputuloksesta tuli hieman itseänikin yllättävä kokonaisuus, kuitenkin positiivisella tavalla.

Tärkeänä osuutena prosessissa olivat myös tavarat ja niiden sijoittelu asuntoon, niin, että todistan arkielämän helppouden tällä tavaramäärällä toimivaksi. Seminaareissa pohdin parasta tapaa tuoda irtotavarat työssäni esiin: piirtäisinkö ne käsin itse, vai toisinko arkitavarat kuvankäsittelyohjelman avulla mukaan perspektiivikuviin tilasta. Suurin osa esimerkkikuvat nähneistä suosi yllättäen käsin piirtämistä, sillä sitä kautta huomio ei niinkään kiinnity yksityiskohtiin, vaan tilanvarauksiin. Vaikka itse olin alunperin "aitojen" tavarakuvien kannalla, niiden tuoman realistisen vaikutelman takia, päädyin silti käsinpiirrettyihin kuviin. Käsin piirretyt tavarat nouse-

vat mallinuksista paremmin esiin, ja tuovat omalla tavalla realistisen, eli sekavan, vaikutelman esiin, jos kuvassa on paljon tavaraa. Lisäksi katsojan on helpompaa samaistua anonyymeihin esineisiin, ja miettiä niitä oman elämän kannalta, kuin konkreettisiin valokuviin, jotka eivät välttämättä miellytä ja vievät näin huomiota itse tarkoitukselta.

Kokonaisuutena olen positiivisesti yllätynyt projektin etenemistä, vaikka tahti oli välillä hidasta. Aika loppuu aina kesken, mutta se on toisaalta paras motivaattori: viimeisten viikkojen aikana työtahti oli määrätietoista ja sitä kautta palkitsevaa. Opin projektin aikana joustavammaksi ja vastaanottavemmaksi, ja luulen sen näkyvän tämän työn lisäksi myös tulevaisuuden projekteissa.

10.3 Päätelmät

Tavallisesti sisustusarkkitehti ei puutu tällä tasolla arkiesineistön sijoitteluun, vaan suunnitelma on valmis, kun tilan toiminnot ja kalusteet ovat oikeilla paikoillaan. Tässä projektissa kuitenkin selvisi, että tavaroiden määrien tarkempi tarkastelu tulisi varmasti useimminkin tarpeen, sillä sekä tavallisten ihmisten, eli sisustusalan asiakkaiden, että ammattilaisten käsitys esimerkiksi todellisista tilavarauksista voi olla vääristynyt molempiin suuntiin.

Itseäni projekti johdatteli ajattelemaan laajemmin pitkään kiusannutta teemaa, ja selvitti omiakin luuloja esimerkiksi kohtuullisen ja minimillä elämisen eroista. Suhtautumiseni ei enään ole yhtä mustavalkoinen kuin ennen, mutta toisaalta tutkittuani aiheita perusteellisesti, voin seistä kyseisen vähemmällä pärjäämisen elämäntavan takana suoraselkäisesti. Vähemmän on tarpeeksi, suurimmalle osalle meistä.

Projektin myötä en tuo varsinaisesti esille mitään mullistavaa tavaranhentämiskäytännön ratkaisua, mutta nostan visuaalisella tavalla esille yleisen ongelman, joka koskee lähes kaikkia. Tämän pulman kriittinen tarkastelu ja jatkojalostus on tarpeen yhä enemmässä määrin myös tulevaisuudessa, kun ihmis- ja tavaramäärämme kasvaa, ja yhteinen elintilamme pienenee.

LÄHTEET

Kirjalliset

Honore, C., 2004, Slow - Elä hitaammin!, Helsinki, Bazar

Kahri, E. & Pyykönen H, T. 1994, Asuntoarkkitehtuuri ja suunnittelu, Helsinki, Rakennustieto Oy

Haastattelut

Te Velde-Luoma, A., 2014, Ammattijärjestäjä, sähköpostihaastattelu 3.2.2014

Elektroniset

Saarikangas, K. , Rosenberg, Koivisto, 2002. Eilisvisio, asunnot. YLE Opetusohjelmat. [viitattu 4.3.2014]
Saatavissa: yle.fi/vintti/yle.fi/arjenhistoria/eilisvisio_iso.html

Suomen virallinen tilasto (SVT): Asuntojen vuokrat [verkkajulkaisu].
ISSN=1798-100X. 2013, Liitetaulukko 1. Keskimääräiset kuukausivuokrat (euroa/neliö) alueittain vuonna 2013, koko vuokra-asuntokanta . Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 10.3.2014].
Saatavissa: http://www.stat.fi/til/asvu/2013/asvu_2013_2014-03-07_tau_001_fi.html

Vihreä Sivistysliitto ry:n Degrowth-hanke
loppuraportti, Jyrki Luukkanen Juha Panula-Ontto Harri Pönkä Heidi Tuhkanen Jarmo Vehmas, 2011, sivu 4
[viitattu 4.3.2014], Saatavissa: <http://www.vihreatuuma.fi/sites/tuuma/files/files/15-peter-victorin-low-grow-mallin-analyysi/degrowth-raportti.pdf>

Järvensivu, P. & Järvensivu. T. 2012, Degrowth?, [viitattu: 10.3.2014], Saatavissa: <http://www.degrowth.fi/p/esittely.html>

<http://www.kela.fi/asumistuki>, 2014, [viitattu: 10 .3.2014] Saatavissa:
http://www.kela.fi/documents/10180/1454076/Etuusmaaraliite_Koti_ja_perhe_Kela.pdf/05034f4a-1c11-4601-9753-b2ec7facfd2e

Kuluttajatutkimuskeskus, 2010, Mitä eläminen maksaa? Kohtuullisen elämän viitebudjetit, [viitattu: 10.3.2014], Saatavissa: http://www.kuluttajatutkimuskeskus.fi/files/5461/2010_04_julkaisu_perusturva.pdf

Tilastokeskus, Kotitaloudet ja kulutus kotitaloustyyppin mukaan 2006–2012
http://www.stat.fi/til/ktutk/2012/ktutk_2012_2013-12-30_kat_001_fi.html

SRV, Asumisen tarpeet, 2012, [viitattu: 8.3.2014], Saatavissa: https://www.srv.fi/sites/default/files/images/pages/srv_asumisentutkimukset_2012syksy.pdf

Bourg Carter, Sherrie, 2012 , Why mess causes stress, 8 reasons, 8 remedies, <http://www.psychologytoday.com>, [viitattu 4.3.2014], Saatavissa: <http://www.psychologytoday.com/blog/high-octane-women/201203/why-mess-causes-stress-8-reasons-8-remedies>

Kuvalähteet

1. Brochmann, Odd, "Kaunis vai Ruma" -kirja (1953)
2. https://www.speranzaonline.com/media/catalog/product/cache/1/image/9df78eab33525d08d6e5fb-8d27136e95/k/a/kartio_glass_selection-1.jpg
3. http://www.stat.fi/til/ktutk/2012/ktutk_2012_2013-12-30_kat_001_fi.html
4. Oma visualisointi alkuperäiskuvasta <http://www.kuluttajavirasto.fi/fi-FI/kuluttajakasvatus/mainonta-ja-kaupallinen-media/tietoa-mainonnasta/tarpeet-ja-motiivit/>,
© Gea Karja, 2014
5. Kaavio © Gea Karja, 2014 oma visualisointi
6. <http://www.telegraph.co.uk/earth/environment/5208645/Drowning-in-plastic-The-Great-Pacific-Garbage-Patch-is-twice-the-size-of-France.html>
7. <http://ui.uncc.edu/story/institute-partners-launch-3-year-look-environmental-topics>
8. <http://www.roliesdubois.com/works/interior-mm/>
9. <http://www.azuremagazine.com/wp-content/uploads/2013/01/A-room-of-ones-own-02.jpg>
10. <http://thingsorganizedneatly.tumblr.com/post/17043138190/gregholland-winter-survival-guide>
11. © Gea Karja, 2014
12. Asumisen tuet numeroina <http://www.kela.fi/asumistuki>,
http://www.kela.fi/documents/10180/1454076/Etuusmaaraliite_Koti_ja_perhe_Kela.pdf/05034f4a-1c11-4601-9753-b2ec7facfd2e
13. http://www.hel.fi/hel2/tietokeskus/julkaisut/pdf/12_02_15_Tilasto_1_Rauniomaa.pdf
14. <http://4.bp.blogspot.com/-pOog8zt1XRI/UjSaIyrncxI/AAAAAAAAAY58/jLNBhg-GaHg/s1600/vanha%2B-pohja.jpg>
15. http://d2ue5ppt0wsjaa.cloudfront.net/voimg/139/244/563/188/139244563188698_1024x768.jpg
16. http://mediaserver.asunnot.oikotie.fi/535*400/118024/large/59011783.jpg

17. <http://www.kankei.fr/mission-muji/>
18. <http://thingsorganizedneatly.tumblr.com/post/18664833236/carl-kleiner>
19. <http://www.urbanbedougirl.com/walk-in-closet-design-examples-and-consideration/amazing-open-wall-mounted-walk-in-wardrobe-design/>
20. <http://ww25.miauu.com/designer-bedding-by-calvin-klein/calvin-klein-bedding-7/>
21. <http://issuu.com/lago/docs/catalogoliving/18?e=1002074/1162672>
22. http://www.architonic.com/pmsht/rms1-chair-nikari_proref/1165157
23. http://www.arredativo.it/wp-content/uploads/2010/12/Eero-Saarinen-Saarinen-Dining-Table-Laminate_2.jpg
24. <http://www.swedese.com/collection/easychairs/happyswing/w>
25. http://cdn2.bigcommerce.com/server1500/6a27d/products/390/images/2422/Muuto_the_dots_oak__61078.1367827290.960.960.jpg?c=1
26. <http://www.deskstore.com/WebRoot/Store/Shops/deskstore/4F74/524C/27D9/6D67/C3F0/AC10/530A/F76A/Flatmate.jpg>
27. http://madestatic.com/media/catalog/product/cache/1/replacement_main_image/2889x1500/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95//a/lansdowne_bed_140x200_oak_lb1_3_1.jpg
28. <http://cdn.home-designing.com/wp-content/uploads/2010/08/7-White-and-Black-Lacquer-kitchen.jpg>
29. <http://www.lago.it/index.php?id=3239>
30. <http://www.lago.it/index.php?id=3239>
31. <http://www.expert.fi/getmetafile/8692eb7c-4caa-4bd0-9c17-3a08af81bfc9/Savo-kuutio3.aspx>
32. <http://www.lago.it/3239.html?&L=1>
33. <http://thingsorganizedneatly.tumblr.com/post/3747652131/styling-rebecca-newport-photography-ania>
33. http://www.westelm.com/products/3661808/?catalogId=31&usg=AFHzDLup8790PCI_5_kM__nX2h-FCXSsqTw&pubid=2100000000289647&bnrid=3917500&cm_ven=AfCmtyCont&cm_cat=Meredith+&cm_pla=CJ&cm_ite=Std
35. <http://cdn.homedit.com/wp-content/uploads/2011/08/soft-cozy-bed-linen-aura9.jpg>
36. <http://patternbase.tumblr.com/>
37. <http://www.pinterest.com/pin/201113939584164621/>
38. <http://4.bp.blogspot.com/-YOBldgdMJA/UKUh3zd-zhI/AAAAAAAAAc4/ohA0ouxzTmc/s1600/cole%20wall%203.jpg>
39. <http://rk.weimgs.com/weimgs/rk/images/wcm/products/201348/0035/img85o.jpg>
40. <http://www.lammhults.se/downloads?folder=5de6d885-8bbe-4d86-9bf6-7d6aafd630e5>
41. <http://www.gomodern.co.uk/store/files/large-product-images/GM-THIN-01-1-large.jpg>
42. <http://www.gomodern.co.uk/store/files/large-product-images/GM-THIN-01-1-large.jpg>
43. http://www.arredativo.it/wp-content/uploads/2010/12/Eero-Saarinen-Saarinen-Dining-Table-Laminate_2.jpg
44. http://www.ariashop.co.uk/media/catalog/product/cache/1/image/9df78eab33525d08d6e5fb8d27136e95/k/a/kartell-victoria-ghost-orange_2.jpg

s. 73 - 95 Mallinnukset ja visualisoinnit © Gea Karja, 2014

